

LAISVĖ—LIBERTY

Dukartsavaitinis

Dalis Queens apskrityje (N. Y.)	\$10.00
Kanadoje	\$10.00
Kitur užsienyje	\$12.00
Jungtinėse Valstijose	\$9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų	

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY

Semi-Weekly

110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.

PRICE 10c A COPY

Telephone Virginia 9-1827

No. 47

Richmond Hill 19, N. Y.,

Antradienis, bal. (April) 15, 1958

METAI 47-ti

KRISLA

Sveikiname svečius!
"Očen interesno..."
Dar vienas "amerikonas."
Amerikiečių knygos
Lietuvoje.
Padėti Vilniečiams
Rašo R. Mizara

Sveikiname mielus svečius—
tarybinio ansamblio narius me-
nininkus!

Jų čia atvyko apie 100 —
tokio skaičiaus tarybinių me-
nininkų dar niekad Amerika
nebuvo matiusi.

Sis ansamblis vadinamas
Igorio Moisejevo ansambliu,
dėl to, kad Moisejevas jį vado-
vauja.

Baletinio meno srityje Ni-
ujorko žmonės matys tai, ko
dar nebuvo matę. Maskvie-
čiai menininkai duos spektak-
lius Metropolitan Operos te-
atre per sekamas tris savaites.

Tūkstančiai niujorkiečių ma-
tys tarybinių menininkų spek-
taklius, bet daug tūkstančių
negalės matyti — negaus ti-
kietai.

Susidomėjimas tarybiniais
svečiais — menininkais yra mi-
liškas.

Iš viso tarybiniai menininkai
Amerikoje ir Kanadoje
bus arti tris mėnesius.

Kai būriai jaunų, dailių an-
samblio mergaičių pasileido po
Niujorko gatves, apipulė jas
žmonių minios ir spaudos re-
porteriai.

— Kaip jums čia viskas at-
rodo? — klausia niujorkiečiai
gražuolių.

— Očen interesno! — jos atsako.

Taip, užtikriname svečius,
kad jie daug įdomių dalykų
pamatys mūsų mieste, jei tik
turės laiko gerai apsižvalgyti
po jį.

Jei tarybiniai menininkai
tektų užsukti kada nors
į Richmond Hillą, prašau jų
nesididžiuoti — prašau užėti
į Lietuvių Kultūrinį Centrą, po
kurio pastoge spausdinamas
mūsų laikraštis.

Pamatyti mūsų įstaiga jums,
jaunieji svečiai, užtikrinu,
taipgi būtų labai įdomu — očen
interesno!

Šio mėnesio pradžioje Či-
kagoje atsirado dar vienas
"amerikonas": vyskupas **Vin-**
centas Brizgys patapo JAV
piliečiu.

Vysk. Brizgys, kaip žinia,
dipukas. Jis pabėgo iš Lietu-
vos, ten palikdamas "savo
aveles," kurias buvo šventai
prizadėjęs "ganyti." Jis 1944
metais, kai iš Lietuvos buvo
vejami vokiškieji lietuviai tau-
tos neprieteliai, pasitraukė į
Vokietiją. Po karo nuvyko į
Kanadą, o iš ten — į Čikagą.

Į karto vysk. Brizgys kar-
tu su Vilko didvyriais, nema-
žai šūkalojo aipe Lietuvos "iš-
laisvinimą." Dabar, atrodo, jis
jau padarė **give up!** ir bandys
susirasti "avinęčią" Amerikoje
ir čia ganyti, jei bus ką ganyti.

Š. m. kovo 9 d. Vilniaus "Tie-
soje" skaitau, kad **A. Marge-**
rio novelių rinkinys "Čikagos
šešėliai" jau išėjo iš spaudos.
Neužilgo, sakoma, Lietuvoje
išėjo iš spaudos ir **Seno Vinco**
apysakymų rinkinys, taipgi
spaudai ruošia **"Amerikos**

Tarybų Sąjunga kviečia tartis
prekybos reikalais

Geneva. — A. V. Zacha-
rovas, Tarybų Sąjungos
prekybos ministro pagelbi-
ninkas, siūlo Jungtinėms
Tautoms, kad ateinanči rudenį
susauktų visos Europos valstybių
prekybos ministrų ir Jungtinių Valsti-
jų prekybos sekretoriaus konferenciją.

Zacharovas sakė, kad Tarybų
Sąjunga jau seniai nu-
rodė, jog dabartinė tarp-
tautinė prekybos padėtis
yra nenormali. Tarybų Są-
junga ir laidiškos respubli-
kos nori plačios ir nevar-
žomos prekybos, kuri būtų
naudinga visiems, bet yra

tam dirbtinų kliūčių. Jis sa-
kė, kad sunormalizavus pre-
kybos reikalus, dar būtų
galima Vakaruose ir nedar-
bą sumažinti, "kurio nesi-
džiaugia tarybiniai žmo-
nės".

Tarybų Sąjunga siūlo,
kad toje konferencijoje da-
lyvautų 29 Europos valsty-
bės ir Amerika. Konferen-
cija turėtų surasti būdus
prašalnimui prekybos kliūčių.
Ji turėtų išdirti prekybos
sutartį bent aštuoneriems metams.
Sulygtos sutarties, šalys galėtų
teikti viena kitai kreditų,
apsimainyti patyrimais ir
taip viena kitai pagelbėti.

Daugiau ginklų
ir disciplinos

Washingtonas. — Neil
McElroy, gynybos sekretorius,
sakė, kad prezidentas
pertvarko karinį centrą
Pentagone. Jis žymėjo, kad
Amerikai dar reikalinga
pasigaminti daug naujų
ginklų, idant "neatsiliktų
nuo Sovietų". Jis sakė, kad
Amerikos armija turi būti
"pilnai sumodernizuota".

Jis taipgi sakė, kad atei-
tyje nebus pakenčiama jo-
kia žemesnių karininkų kri-
tika prieš aukštesnius kari-
nėje uniformoje.

LENKIJA DIDINS
UŽSIENIO PREKYBĄ

Varšuva. — Pulkinkas
Marian Naszkowski, užsie-
nio ministro pagelbininkas,
išvyko į Čekoslovakiją pre-
kybos reikalais. Iš ten jis
vyks į Demokratinę Vokie-
čių Respubliką tuo pat rei-
kalu.

lietuvių poezijos antologija.

Buvęs brazilietis lietuvių po-
etas **Linas Valbasys**, kuris da-
bar gyvena Vilniuje, paruošė
spaudai savo eilėraščių rinki-
nį — "Leiskit ir Tėvyne." Kny-
ga jau išėjo iš spaudos ir apie
ją Antanas Venclova sakė:

"Lino Valbasio eilėraščius
pagimdė tauriausis žmogaus
jausmas — Tėvynės meilė..."

Iš Argentinos, Urugvajaus ir
Brazilijos žurnalistai ir visu-
menininkai — visi bendrai pa-
rašė vieną knygą — "Toli nuo
Tėvynės."

Knyga turėtų būti labai įdo-
mi (mes jos dar negavome),
nes kiekvienas autorius vaiz-
duoja savo išgyvenimus sveti-
nuose kraštuose.

Beje, kiekvienas ir kiekvie-
na turime atsiminti, kad š. m.
gegužės 4 dieną Čikagoje
vyks dienraščio Vilnius b-vės
akcininkų metinis suvažiavi-
mas.

Pasveikinkime jį, pridėda-
mi dovanėlių! Palinkėkime
draugams vilniečiams energijos
ir ryžto išlaikyti dienraš-
tį.

Padėkime jiems!

Mokslininkų kova
prieš A-bombas

New Yorkas. — Ameri-
kos žymiausi mokslininkai
iš universitetų, technologi-
jos institutų, kolegijų ir la-
boratorių susiorganizavo į
National Committee for a
Sane Nuclear policy.

Jų priešakyje yra profesoriai
J. C. Bennett, Ch. C. Price,
Paul Tillich, Linus Pauling
ir kiti. Jie reikalauja, kad
Amerika tuojau sulauktų
atominių bombų bandymus
ir, pirmoje vietoje, atsisakytų
nuo ruošiamų bandymų
Ramiąjame vandenyne.

Rhodezijoje 5,000
žmonių demonstravo

Ndola. — Virš 5,000 gy-
ventojų demonstravo Main-
Kabush mieste. Žmonės
protestavo prieš nepakelia-
mas randas ir aukštas pra-
gyvenimo reikmenų kainas.

Anglų policija iš automa-
tinių šautuvų šaudė į de-
monstrantus, kuriuos sudarė
vaikai ir moterys. Yra užmuš-
ti, sužeisti ir apie 50 areštuoti.

Siaurinė Rodezija yra
Anglijos kolonija Afrikoje.
Ji užima virš 200,000 ket-
virtinių mylių ir turi apie
3,000,000 gyventojų.

Kuboje jau ramu---
"sukilimas žlugo"

Havana. — Kubos sostinėj
visiškai ramu. Valdžios jė-
gos galutinai sutrūškė suki-
lino grupes. Sukilimo vado
Fidel Castro atsisaukimas
į darbininkus, kad jie skelb-
tų generalinį streiką, nera-
do pritarimo.

Castro šalininkai manė,
kad Havanoje bus 50,000
sukilėlių. Dabar prisipaži-
no, kad juos parėmė tik 200
žmonių.

Prieš kiek laiko Castro
kreipėsi į Kubos darbo uni-
jas, kurios turi 500,000 na-
rių, kad jos užgirtų jo karą
prieš Batistos režimą. Bet
unijos atsakė jį palaikyti.

Dabartinis Castro išstojimas
Havanoje visai susmuiko.
Valdžios armijos daly-
niai gauda sukilėlių liku-
čius. Sako, kad svarbiausi
sukilimo vadai yra apsupti
kalnuose. Laikė sukilimo
iš valdžios pusės krito tik
du policininkai ir apie de-
šimtis buvo sužeisti. Sukilė-
liai neteko virš 40 užmuš-
tais.

Darbo unių Konfederacija
išleido į darbininkus pareiš-
kimą, kuriame sakė:
"Jokio generalio streiko nėra.
Visi dirbkite, kaip dirbate".

Castro yra tik sukilimo
komandierius, tikrieji vadai
sėdi Miami, Floridoje, su
buvusiu Kubos prezidentu
Carlos Prio Socarras prieš-
akyje, kurie sukilėlius ginkluoja
ir finansuoja, — sako
Batistos pareiškimas.

INDONEZIJA TURI
TAM TEISĘ

Jakarta. — Džiandra,
Indonezijos premjeras, pa-
reiškė Jungtinių Valstijų
ambasadoriui H. Jones, kad
Indonezija turi pilną teisę
pirkti reikalingų ginklų. Jis
sakė, kad Washingtonė ne-
teisingai atsisėdė link Indo-
nezijos valstybių teisius.

SURADO BŪDA
PRIEŠ SOVIETUS

Chicago. — Paul Koff-
man, buvęs Fordo Fondaci-
jos prezidentas, sako, kad
1957 metais Tarybų Sąjun-
gos 550,000 piliečių buvo iš-
vykę į užsienį. Jis siūlo at-
spausdinti milijonus brošiūrų
rusų kalba, su patarimu
nuversti Sovietus, ir jas pas-
kleisti tarpe tarybinių tu-
ristų.

KINIJA ATMETĖ
SUTARTĮ SU JAPONIJA

Pekinas. — Kinija atme-
tė prekybos sutartį su Japo-
nija. Mat, už Japoniją ją
pasirašė ne valdžios žmo-
nės, bet trijų privatinų bi-
znio įstaigų. Japonijos
valdžia sakė, kad tokia su-
tartis nereiškia, kad ji pri-
pažįsta dabartinę Kinijos
vyriausybę.

Mokslininkai prieš
apsiginklavimą

Lac Beauport, Kanada. —
Pasauliniai mokslininkai
laiko konferenciją. Daly-
vauja žymūs fizikai, biolo-
gai, genetikai, chemikai ir
kitoki specialistai. Jie išsto-
jo prieš apsiginklavimo
lenktynes.

Amerikos mokslininkai sa-
ko, kad jeigu ir toliau bus
tokios ginklų lenktynės, tai
Jungtinės Valstijos nuo
1958 iki 1970 metų išleis
apsiginklavimui \$700,000,000.
Tai apsiginklavimo
našta padidės po \$1,000 ant
kiekvieno gyventojų ir metus
laiko.

JAU ARDO VOKIEČIŲ
NACIŲ LIEKANAS

Nurembergas. — Šalimai
šio miesto hitlerininkai bu-
vo įrengę labai plačią spor-
to aikštę. Ten buvo pasta-
tyta daug gremėzdiškų mū-
rinų bokštų po 120 pėdų
aukščio. Laikė nacių mili-
tarinių paradų bokštuose
būdavo hitlerininkai ir jų
ženklai. Dabar ardo tuos
bokštus ir aikštėje bus pa-
statyta gyvenamieji.

NEHRU STOJA UŽ
SULAIKYMĄ
BANDYMŲ

Londonas. — J. Nehru,
Indijos premjeras, pasiuntė
Tarybų Sąjungai sveikini-
mą, kad ji jau sulaukė ato-
minių bombų bandymus. Jis
tarpe kitko sakė: "Darosi
linksma, kad Sovietai pir-
mieji tą padarė... Paprasti
žmonės seniai laukia, kada
didžiosios valstybės susitar-
s ir sulaukys nuo nuodijimo
oro."

SOVIETŲ PREKYBOS
DELEGATAI KINIJOJE

Pekinas. — Atvyko Tarybų
Sąjungos prekybos dele-
gacija, vadovaujama I. Ka-
banovo, užsienio preky-
bos ministro. Delegacija tu-
ri tikslą susitarti plačiai Ki-
nijos ir Sovietų prekybai.

Tarybų Sąjungos raketa
nustebino Washingtoną

Washingtonas. — "Rusi-
ja išbandė naujos rūšies ra-
ketą, kuri nustebino Ame-
rikos militarinius autorite-
tus ne mažiau kaip Pirma-
sis sputnikas", rašo Robert
S. Allen.

Ir tai įvyko pabaigoje ko-
vo mėnesio, kuomet tarybi-
niai mokslininkai iššovė
3,400 svarų raketą į 300 my-
lių aukštį. Amerikos spau-
doje šis įvykis mažai tebu-
vo atžymėtas, bet jis yra di-
džiausios svarbos.

Kongresinis Erdvės Rei-
kalais komitetas sutinka,
kad tarybiniai sputnikai
"buvo daug didesnis Sovie-

tų atsieikimas, negu ką
Amerika šioje srityje turi
arba greitoje ateityje tu-
rės".

Bet kad išsauti 300 my-
lių į erdvę pusantros tonos
raketą, tai reikia ne mažes-
nės jėgos, kaip 1,000,000 sva-
rų spaudimo.

Amerikos raketos "Thor"
ir "Jupiter" turi tik po 135-
000 svarų spaudimo.

Pasirodo, kad tarybinė
raketa yra taip įrengta, kad
ji sugrįžo į iš anksto nužy-
mėtą vietą. Joje buvo sudė-
tingiausi mechanizmai, ku-
rie atliko didžiausios svar-
bos užrašavimus.

"Mes laimėsime
taikiu keliu"

Maskva. — Chruščiovas
grįžo iš Vengrijos. Lenino
Sporto Aikštėje jis kalbėjo
į 15,000 susirinkusių minia.
Chruščiovas sakė, kad pa-
saulyje komunizmas laimės,
ir laimės taikiu keliu. "Per-
galė bus mūsų pusėje", sa-
kė jis.

Jis žymėjo, kad dabar ei-
na lenktynės tarpe Ameri-
kos ir Tarybų Sąjungos.
"Tai lenktynės tarpe komu-
nizmo ir kapitalizmo siste-
mų... Ir pamatysite, kas at-
eityje geriau bus apsirėn-
gęs ir skaniau pavalgęs",
pasakė Chruščiovas.

SUKILĖLIAI PERĖJO
Į VALDŽIOS PUSĘ

Jakarta. — Sumatroje du
sukilėlių batalionai, apie
apie 800 karių, su visais
ginklais, perėjo į valdžios
pusę. Valdžios jėgos uždavė
sukilėliams smūgį ir Tapa-
nuli srityje.

Sukilimo vadai jau nusi-
gando, kad po prievarta
mobilizuoti į jų armiją in-
donezai atsisako kariauti.

LEBANONO SPAUDA
KRITIKUOJA AMERIKĄ

Beirutas. — Lebanono
spauda kritikuoja Ameri-
kos politiką. Ji rašo, kad
JAV mažai davė ekono-
minės paramos, o labai
daug nori laimėti politiniai.
Lebanono ministrai nutarė
kreiptis į Jungtines Valsti-
jas prašydami daugiau pa-
ramos.

KAS KIŠASI Į KITŲ
ŠALIŲ REIKALUS

Budapeštas. — Chruščio-
vas, kalbėdamas į vengrų
darbininkus, sakė, kad tieji,
kurie kaltina Tarybų Są-
jungą už pagalbą Vengrijai,
tai patys pamiršta savo
veiklą. Jis sakė, kad Jung-
tinių Valstijų Kongresas
kasmet skiria 100 milijonų
dolerių kurstymui kitose
šalose.

Kalkuta, Indija. — Nuo
choleros mirė 93 žmonės.

Įvyko Amerikos
submarinų paroda

Graton, Conn. — Atžy-
mėjimui Amerikos subma-
rinų 58 metų sukakties bu-
vo suruosta manevrai-paro-
da. Admirolai didžiavosi,
kad tik ką grįžo iš 40,000
mylių plaukiojimo subma-
rinų "Seawolf".

Tai paprastas subma-
rinų, kurio pastatymas kai-
navo \$16,000,000. Vieno ato-
minės jėgos submarino pa-
statymas atsieina \$40,000.

SOVIETŲ JAUNIME
MAŽAI PRASIKALTIMŲ

Maskva. — Teisingumo
ministerija paskelbė, kad
tarybinis jaunimas yra kul-
tūriškas ir tik kamai užsi-
laiko. Jaunuoliai, žemiau
18-kos metų papildė tik 5
procentus prasikaltimų.
Jungtinėse Valstijose 1955
metais tokio amžiaus jau-
nuoliai atliko 42 procentus
visų prasikaltimų.

"VĄŽIUOKITE NAMO",
ŠAUKĖ MALTIEČIAI

Valetta. — Maltos saloje
buvo demonstracijos prieš
anglus. Maltiečiai šaukė:
"Anglai, važiuokite namo!"
Prieš kiek laiko Malta salos
seimelis nutarė atsimesti
nuo Anglijos imperijos. Bet
britai nenori nei girdėti,
kad ta kariniai strateginė
sala atsiskirti.

Bethpage, N. Y. — Japo-
nijos valdžia užsakė pas
Grumman Aircraft Corp.
300 karinių lėktuvų "F4F-
1F". Tai naujausi "jet" rū-
šies lėktuvai, kurie skrenda
virš 800 mylių per valandą.

Lockheed Aircraft Co.
praneša, kad ir ten Japo-
nija užsisakė karinių lėktuvų
už \$22,000,000. Pirm pereit-
tojo karo Japonija pirko
Amerikoje karines medžia-
gas ir ginklavosi. Dabar vėl
tą patį daro.

Cross River, N. Y. — Vieš-
kelis No. 22, Westchester
apskrityje bus praplatintas
iki 4 linijų.

LAISVE

LITHUANIAN
SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.,
under the Act of March 3, 1879.
Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$9.00	Canada and Brazil, per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada and Brazil, 6 months	\$5.50
Queens Co.	\$10.00 per year	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co.	\$5.50 per six months	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Reformos Tarybų Sąjungos žemės ūkyje

VISOMIS KRYPTIMIS gyvenimas tarybinėse respublikose sparčiai vystosi, eina pirmyn. Mums rūpi čia tarti keletą žodžių apie tai, kas dabar ten daroma žemės ūkyje.

Visų pirmiausiai tenka priminti, jog žemės ūkio kolektyvizacija, pradėta prieš arti 30 metų, buvo didžiulė revoliucija kaime. Ežios buvo suartos, valstiečiai pradėjo pereiti į kolektyvinį žemės apdirbimą. Kolektyvizacija, kaip dabar jau kiekvienam, galinčiam dalykus suvokti, aišku, pilnai save pateisino. Sukolektyvinimas žemės kaime reiškė tą patį, ką suvisuomeninimas pramonės miestuose, — socializmą.

Bet kuriant kolektyvinius ūkius, kuriuos reikėjo apdirbti traktoriais ir kitokiomis mašinomis, pramonė dar buvo per silpna kad galėtų mašinomis žemės ūkį aprūpinti. Be to, nebuvo užtenkamai išlavintų žmonių, sugebantių mašinas valdyti, bei, joms sugedus, pataisyti.

Ką reikėjo daryti? Kaip tą svarbų klausimą išspręsti? Duoti kolūkiams mašinas valstybės negalėjo, nes, kaip sakyt, buvo jų labai mažai. Duos vienam, kiti nepasitenkins. O, pagaliau, davus kolūkiams mašinas, jei jie neturės ištreinuotų, išlavintų darbininkų, kurie galėtų jas valdyti ir (kaip sugenda) taisyti, jos neatneš teigiamos naudos.

Buvo sugalvotas, mūsų nuomone, labai išmintingas būdas tam pačiam klausimui išspręsti: steigti **Mašinų-Traktorių Stotis** (MTS). Jas steigė vyriausybės organai. Jos buvo steigiamos tarp kolūkių; jomis šiandien nusagstyta visa Tarybų Sąjunga, visų respublikų žemė.

MTS — savotiški centrai, lyg fabrikėliai. Ten sukaupiti tam tikri skaičiai įvairių žemės ūkio apdirbimui mašinų; ten dirba išlavinti mechanikai; ten pasilaiko traktorininkai ir kitokie specialistai, galį valdyti mašinas, galį apdirbti jomis žemę, suimti derlių. Žiemą tos mašinos atremontuojamos, vasarą jos paleidžiamos darbui. Viena MTS aprūpina keletą kolūkių. Bet aprūpina ne be užmokesnio. Kolūkiai, vadinasi, samdosi tas mašinas, samdosi specialistus — traktorininkus ir kt. Kolūkiai turėjo už viską sumokėti įėjais bei kitokiais produktais arba pinigais.

Taip buvo iki šių laikų. MTS, reikia pasakyti, suvaidino milžinišką teigiamą rolę. Be jų kolektyvinis žemės ūkis nebūtų galėjęs ne tik suklestėti, bet ir išsilaikyti.

DABAR JAU RIMTAI einama prie MTS reformavimo. O tai reikš reformą ir visame žemės ūkyje. Reforma mūsų nuomone, i didesnę progresą.

Partijos buvo pasiūlyta, o visos šalies Aukščiausioji Taryba (parlamentas), kurio sesijos vyko kovo mėnesio pabaigoje, nutarė palaipsniui eiti prie to, kad kiekvienas kolūkis įsigytų savo mašinas savo žemei apdirbti.

Šiuo metu Tarybų Sąjungoje užtenkamai yra mašinų, užtenkamai yra aukštai pralavintų mechanikų, galinčių tas mašinas valdyti ir jas taisyti. Tuo būdu MTS tampa nereikalingos. Jos kai kur net progresui kliudo.

Bus raginami kolūkiai pirkti sau mašinas, jas užlaikyti, samdyti specialistus, treinuoti mokytį savo traktorininkus, kad jie valdytų savo mašinas. Ne visi kolūkiai, be abejonės, viena diena tai padarys, ne visi turės išteklį tai padaryti greit, bet prie to jau einama. Kas bus su MTS? Kai kurios jos likviduosios visiškai, o kitos bus tik mašinų taisytuvėmis.

Šis klausimas kovo mėnesį buvo plačiai diskutuojamas visoje Tarybų Sąjungoje. „Pravda“ rašo:

“Nuo šių metų kovo 1 d. iki 25 d. kolūkiuose, MTS ir tarybiniuose ūkiuose, gamyklose ir fabrikuose, organizacijose ir mokyklose, karinėse dalyse ir tarybinėse įstaigose įvyko 576,879 bendri susirinkimai, kuriuose dalyvavo 49,909,000 darbo žmonių...”

Tie milijonai svarstė šį sumanymą, šią reformą tarybiniame žemės ūkyje. Apie 3 milijonai žmonių, sako, laikraštis, pateikė savo pasiūlymus.

TAIGI DABAR JAU AIŠKU, kad neužilgo nemažas skaičius ir Lietuvos žemės ūkio artelių (kolūkių) turės savo traktorių, savo visokias žemei apdirbti mašinas.

Minėtoje Aukščiausios tarybos sesijoje tuo reikalu sakė kalbą ir vienas Lietuvos deputatų — **J. Laurinaitis**. Pasak Vilniaus “Tiesos”, Laurinaitis nurodė, jog Tarybų Lietuvos kolūkiuose dabar dirba daug specialistų ir prityrusių vadovų. Tuo būdu MTS, sakė jis, reorganizuojamos visiškai laiku ir Lietuvos sąlygomis. Lietuvos kolūkiai, nurodė kalbėtojas, pirsks daugiausia tokias mašinas, kurios našiausios tos zonos sąlygomis.

PRAEJUSIAIS METAIS, kaip žinoma, buvo praveistos milžiniškos reformos tarybinėje pramonėje; ji buvo decentralizuota. Pramonės decentralizavimas pilnai save pateisino.

Dabar kitas didžiulis žingsnis daromas žemės ūkyje. Iš tolo žiūrint, mums atrodo, kad šis žingsnis pastarnaus dar spartesniam kolūkių suklestėjimui. O tai duos naudos visai šaliai.

Kas ką rašo ir sako

DIENOS ĮVYKIAI IR TARYBŲ SĄJUNGA

Iš Washingtono korespondentas James Reston rašo straipsnį “Soviet This, Soviet That”. Idomu, ką jis pasako apie vienos dienos įvykius, susietus su Tarybų Sąjunga. Štai jo aprašymo trumpa sutrauka.

Valstybės departamente ir vėl lankėsi Sovietų atstovas Michailas Menšikovas. Tai buvo anksti. Jis įteikė Tarybų Sąjungos notą tuo pačiu senu klausimu.

Tuo pat laiku Kapitulyje diskutavo apie tai, “ka Tarybų Sąjunga daro ir ką ji daro”.

Valstybės sekretorius J. Dulles reikalavo daugiau pinigų užsienio pagalbai. Jis tvirtino, kad Sovietai duoda šešiolikai nekomunistinių šalių \$1,600,000,000 vertės ekonominės ir \$400,000,000 militarinės pagalbos.

C. D. Dillon, Dulleso pagalbininkas, ginčijosi finansiniame komitete, kad Amerikos prekybos sutartis su kitomis šalimis reikia pratęsti dar penkeriems metams, nes Sovietų prekyba sparčiai auga. Taipgi jis sakė, kad “pavojus”, nes už penkerių metų Tarybų Sąjungos industrinė gamyba jau pasiekė \$100,000,000,000 vertę. Dabar jos metinė gamyba tėra 68 bilijonų dolerių vertės.

Kongresiniame užsienio reikalais komitete argumentavo karinio štabo viršininkas generolas N. F. Twining. Jis sakė, kad Jungtinės Valstijos dar turi padidinti militarinę pagalbą užsieniui, kitaip turės trauktis iš Amerikos tvirtovė, tai yra, pasitraukti iš užsienio bazių.

“Biednas tas Uncle Sam”, — rašo korespondentas, — “kiek daug kalbų ir diskusijų apie tai, ką rusai daro, daro ir darys, ir kiek mažai apie pačią Ameriką.”

Ir taip kasdien jau keli pastarieji mėnesiai, vis tik kalbos, ką Sovietai darė, kokia jų jėga, kokios Sovietų ateityje galimybės, kokie Sovietų mokslo pasiekimai, jų pasiūlymai, — viskas sukasi apie Sovietus. Visi kalba tik apie juos. Kur Amerika? kur Anglija? Kur kitos šalys?

Valstybės sekretorius Dulles sugrįžo iš Manilos, kur įvyko SEATO konferencija. Jis grįžo be ūpo, nes ir ten Sovietai pasakė tą, ką norėjo. Ir ten spauda rašė ir žmonės kalbėjo apie Sovietus. Tiesa, rašė ir kalbėjo ir apie nedarbą Amerikoje; anglių nusistatymą prieš Amerikos atomines bazines ir apie Francūziją, kuriai nevyksta karas Alžyre.

Ir vos Dulles pasiekė Ameriką, kaip pamatė laikraščių pirmuose puslapiuose žinias apie Sovietus. Žinoma, kad rusai puikiai veda propagandą, bet Dulles mano, kad čia, tai jau ne rusų propaganda.

Ambasadorius Menšikovas visada randa vietos pirmajame puslapyje, jeigu ne savo kasdieniniams pasitarimams su spaudos korespondentais, tai aprašymui, kaip jis gražiai “juokiasi.”

Svarbiausia, kad Sovietai veikia, o Eisenhowerio administracija — ne. Komunistai veiklūs — jie siūlo, stato ir apie juos pasaulyje

kalba ir rašo. Vakarų pusėje kitaip: senos idėjos, senas sustingimas ir sušalimas, senoji politika lėtai judinasi.

KO GALIMA TIKĖTIS?

Chicagos dienraštis Vilnis (bal. 5 d.) labai abejoja, ar Indonezijos fašistiniams sukilimui pavyks nuversti centralinę valdžią, kuri remiasi liaudies valia. Neigi mūsų Valstybės departamento siūlymąs į tarpininkus taip jau labai reikalingas.

“Legališka centralinė Indonezijos valdžia kontroliuoja beveik visą šalį,” sako Vilnis, “ir, kaip atrodo, galės suvaldyti reakcinių sukilėlių klia.”

Sutinkame su išvada, kad “Indonezija nebus Guatemala ar Gvinėja. Sąlygos nuvertimui liaudies valdžią gerokai pasikeitė.”

Vilnis, beje, įvedė arba atgaivino “Gimtosios kalbos kampelį.” Kalbos reikalais diskusijos visuomet vietoje. Kalbos taisymsi ir tobulinimui ribų nėra.

Bėda tik tame, kad kai kurie mūsų kalbos taisytojais patys ne per daugiausia apie kalbą nusimano. “Kampelio” redakcija turėtų vengti jovalo. Pavyzdžiui, i ką gi panašūs tokie sakiniai:

“Frankis tam tikram ženkliui išpausti mes vadiname *antspandas*, o *ne antspauda*.” Arba: “Senatas komisija jokios teisės ‘nedarvo,’ bet svarsto įstatymų projektus ir juos priėmus, jie tampa įstatymais.” V., bal. 5 d.)

Beje, jau senokai talpinamas Vilnies administracijos atsisaukimas “Nebūk be dienraščio!” nepadeda, švelniausia pasakius, nei Vilniai, nei Laisvei. Jis dar gali vieną kitą pažangiosios spaudos skaitytojų suklaidinti. To gi, aišku, nenori ir Vilnies administracija.

DVI PIKTOS NESAMONĖS

Chicagos Naujienos (bal. 7 d.) pirmajame puslapyje įdėjo dvi tokias neva žinias:

“Kinijos komunistai iš-

žudė 18 mil. žmonių...”

“Tibetiečiai išžudė 40,000 okupantų...”

Abiejose šiose “žiniuose” tiek tėra tiesos, kiek menševikų dienraščio redakcijoje sąžinės.

MENŠEVIKŲ LAIMĖJIMAS — FAŠISTAMS PADRĄSINIMAS

Lietuviškų menševikų pabėgėlių vadas J. Kaminskas (Kairys) piekia “Atvirą laisvą Lietuvos Enkiklopedijos redakcijai.” To leidinio 12-ame tome esą ne teisingai perstatomi Lietuvos socialdemokratai. Netiesa, girdi, kad prieš 1926 metus Lietuvos komunistai buvo i savo rankas pasiėmę Lietuvos profesinių sąjungų (darbo unių) vadovybę. Taip buvę tik iš pradžių, bet su laiku, sako Kaminskas, “atkakliai kovodami eilę metų, socialdemokratai viena po kitos ‘atsiėmė’ iš komunistų sąjungų vadovavimą.” Taip, kad “1926 metais narių skaičius socialdemokratų vadovaujamose prof. sąjungose buvo apie 20,000... Komunistų įtakoje beliko žydų darbininkų prof. sąjungos skaičiumi apie 7,000.”

Jeigu tai tiesa, tai šis socialdemokratų laimėjimas buvo didžiausias tautininkams su A. Smetona priešakyje ir klerikalams su kun. Krupavičium priešakyje padrasinimas 1926 m. gruodžio mėnesį pravesti kruvina fašistinių perversmą. Perversmininkai puiškai žinojo, kad socialdemokratai nesigriebs ginklo prieš jų smurtą, nešauks organizuotų darbininkų į griežtą kovą, nusileis ir pasiduos perversmui. Juk taip ir atsitiko. Socialdemokratų ir liaudininkų koalicinė valdžia nė piršto nepajudino smurtininkams pastoti kelią.

Tai tokia buvo šio socialdemokratų laimėjimo, kuriuo didžiūojasi J. Kaminskas, prasmė.

KLAIDOS PATAISYMAS

Montellietis Raila atkreipė mūsų dėmesį, kad Laisvėje tilpusiuose jo iš Lietuvos gautuose laiškuose yra įsiskverbusi klaida. Kur pasakyt, kad jam rašo Vaidis, turėjo būti Vincas Vaisnoris. Atsiprašome.

Darbo unių kovos lauke

Washingtonas. — Senato Labor and Public Welfare Committee jau užgyrė bilių, reikalaujančių, kad visi taip vadinami gerovės fondai būtų užregistruoti valdžioje. Taipgi reikalaujama, kad tų fondų valdytojai duotų valdžiai raportus apie savo veiklą. Už šį bilių stoja ir AFL-CIO vadovybė.

Kaip žinia, tuose fonduose yra apie \$35,000,000. Fondai paliečia apie 85,000,000 žmonių, daugiausia darbininkų.

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris vetavo farmų bilių, už kurį buvo pasisakiusios darbo unijos. AFL-CIO vadovybė telegrama ragino prezidentą bilių pasirašyti, bet jis jos balso nepaklausė. Unijos nepasitenkusios prezidento pasigilimu.

Chicago, Ill. — Čionai kalbėjo Railway Clerks prezidentas George M. Harrison. Jo kalbos tema buvo “Kur

link darbininkų judėjimas eina?” Harrisonas užtikrino, kad dabar Amerikos darbo unių judėjimas darosi “švaresniu, efektingesniu, demokriškesniu ir didesniu.” Jis sakė, kad iš 16,000 AFL-CIO ir didžiųjų unių apmokamų viršininkų ir iš 420,000 unių lokalių viršininkų gal tiktai ketvertas desėtkų yra susitepę šmugeliais ir apgavystėmis. Milžiniška unių viršininkų dauguma yra švarūs, nuoširdūs žmonės, atsidavę darbininkų judėjimui žmonės.

Washingtonas. — Darbo unijos pritaris įstatymui, kuris skirs miestams iš federalinio iždo du bilijonus dolerių. Tie pinigai eitų pravedimui įvairių viešųjų darbų miestuose. Tokie projektai suteiktų darbo keletui šimtų tūkstančių bedarbių.

Frankfort, Ky. — Kentucky valstijos seimelis bai-

SKAITYTOJŲ BALSAI

Gerb. Laisvės
Redakcija:

Užsimokėdama už Laisvę, tiek aš turiu tarti, kad dabartinė Laisvė, eidama du kartus i savaitę, šėsių puslapių, niekuo nenuskriaudžia skaitytojo su pasaulinėmis žiniomis. Ir taip Laisvė kupina geriausių straipsnių ir aprašymų apie darbininkų reikalus.

Aš skaitau Vilnį ir Liaudies Balsą, bet visuomet būsiu su Laisve ir visada ją paremsiu, kad ji nenustotų nešusi apšvietą i darbininkų namus po du kartus per savaitę per daug metų.

Su geriausiais linkėjimais dėl Laisvės.

Ch. Keras.

Gerb. Redakcija:

Kuomet Laisvė pasikeitė iš dienraščio i dukart savaitinį, tai aš maniau, kad

bus mažai skaitymo. Gi Laisvė pasirodė šėsių puslapių mano stuboje, atnešdama daug teisingų žinių iš viso pasaulio.

Apart pasaulinių žinių, Laisvė yra užpildyta geriausių rašytojų raštais-romanais, kuriuos aš labai pamėgus skaityti. Tai taip aš ir patyriau, jog aš klaidą dariau manydama, kad bus mažai skaitymo, kuomet Laisvė ateis tik du kartus savaitėje.

Dabar aš esu labai patenkinta, kad Laisvė atneša i mano namus tiek daug gražių skaitymų. Laisvė aš skaitau per daug metų ir visada būsiu su Laisve taip ilgai, kol aš gyvensiu.

Pasilieku linkėdama Laisvei gyventi dar daug metų ir nešti apšvietą i darbininkų namus.

Laisvės skaitytoja
Vera Radzius

“Jie visi buvo įskiepyti prieš vaikų paralyžių, išskyrus tėtį”

Šio straipsnelio “Tėtis” yra James Wood, 36 m. amžiaus iš Charlotte, Mich. Jis buvo vienas iš pernai susirgusių vaikų paralyžium. Šiandien jis guli geležiniuose plačiuose vien tik dėl to, kad “vis ketino” įskiepyti, bet niekad neprisirengė.

Tėtis žinojo apie vaikų paralyžiaus pavojų. Savo šešis vaikus jis tuč tuojau nuvedė paskiepyti, o pats su savo žmona planavo paskiepyti prie pirmos progos. Vieną balandžio mėnesio vakarą jie net buvo besirengę eiti iš namų i vietinę skiepyjimo kliniką, bet nei šio, nei iš to tuo momentu atėjo jų aplankyti keli draugai, ir skiepus vėl atidėjo. Po to vis kas nors atsitiko, ir Tėtis taip niekad ir nebuvo paskiepytas. Rugsėjo mėn. jis labai smarkiai susirgo vaikų paralyžium, jis buvo vienintelė šios ligos auka iš visos šeimos.

Milijonai tėvų ir motinų mėgina savo laime su vaikų paralyžiumi. Jie vis neturi laiko, per daug užimti, per daug visokių svarbesnių dalykų turi atlikti. Tačiau jie nesupranta, kad toks paprastas dalykas, kaip įskiepyjimas—saugus, grei-

tas, neskausmingas ir nebrangus — gali juos apsaugoti nuo luosumo visam gyvenimui. Negalėdami paaugusių vaikų paralyžium, koki kelių minučių savęs apsaugojimui DABAR, jie gali prarasti galimybę visam gyvenimui aprūpinti savo brangius vaikus.

Tėtis dabar jau žino, ką pasakyti visiems tėvams ir motinoms. Žiūrėdamas iš geležinių plačių i savo žmoną ir tik neseniai gimusių vaikų i susirūpinęs šių aštuonių žmonių ateitimi, kurį gyvenimas yra taip žiauriai sukrėstas jo nelaimės, jis maldausia visų tų, kurie dar nepasiskiepė: “Nedelskit, nerizikuokit; skiepykitės DABAR, kol dar neveli!”

The National Foundation
for Infantile Paralysis

FRANCŪZŲ KARO LAIVAI NUKENTĖJO

Norfolk, Va. — Atplaukę Francūzijos kruzeris “Jeanne d'Arc” ir kanuolnė laivas “La Grandiere”. Jie abu labai nukentėjo nuo audrų Atlanto vandenyne. Kruzeris neteko poros kanuolių ir yra sužeistų jūreivių.

jų finansinės paramos, bet visos pastangos buvo veltui, ir laikraštukas turėjo užsinau. Tai įrodymas, kaip penkiolika milijonų organizuotų darbininkų neįvertina savo spaudos.

Washingtonas. — Neseniai sostinėje įvyko prezidento suaukta Pramonės saugumo konvencija. Tokios konvencijos įvyksta kasmet. Šiomet dalyvavo 3,000 delegatų iš visų Amerikos kampanų. Darbo unijos aktyvistai dalyvavo šioje konvencijoje ir kėlė balsą už padidintą saugumo pramonėje. AFL-CIO vardu kalbėjo George Meany.

New Yorkas. — New Yorke neseniai suruoštame pobūvyje atžymėjimui buvusio senatoriaus Herberto Lehmano 80-ojo gimtadienio dalyvavo darbo unių atstovai ir jų vardu kalbėjo G. Meany ir A. Philip Randolph. Abudu labai gyvė buvusio senatoriaus liberalizmą,

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

GYVENIMAS DABAR IR SENIAU

A. Lindau, kuris gyvena Mexico, Me., gavo iš Lietuvos nuo savo giminaitės Domicelės Lindautaitės laišką, kuriame, tarp kitko, sakoma:

Dėde klausėte, kaip mes dabar gyvename.

Palyginant su Smetonos laikais, mes gyvename dabar geriau. Lietuvos buržuaziniai laikais mes gyvenome daug, daug blogiau. Mūsų butas, kur gyvename, palyginant, ne tik mūsų, bet ir visų darbo žmonių, arba visų mažųjų, būdavo labai blogas, be grindų, sienos juodos. Smetona neduodavo nei misko paskiros. Jei nori, tai pirk nuo buožių misko, susitvarkyti sau namelį, o iš kur tie pinigai? Valgyti nebūdavo ko. Jei užsilaikytum, koki paršeli, tai parduok jį valdžiai, o valdžia veždavo į Angliją. Aš pati esu stovėjusi eilėje su paršeliu, kad gaučiau keletą litų už urendą apsimokėti, o už nušėrimą nei skarelės negalėdavai nusipirkti. Jei likdavo koks centas, reikia nusipirkti žibalo, o žibalo brangus, pinigų gi nėra už ką nusipirkti, tai degindavome mažytę lemputę ir ta pati būdavo be stiklo. Kad tik mažiau žibalo sušautu. Tais ir vargdavome kaip ta skruzdėlė miške.

Dirbdavome iki nakties, parėję vakare tamsoje reikėjo apšviesti namus žibais, išsivirti vakarinę ir pamokas išmokyti be lempos. Mano mama laikydavo keletą vištų, kurios padėdavo keletą kiaušinių. Bet kiaušinių neduodavo mums vaikams suvalgyti, o veždavo į turgų, kad gautų keletą centų, nupirktų druskos, žibalo, ir silksės galvą rasalų padaryti.

Dėl ko mano tėvelis mirė? Toks dar paunas buvo, pa-

liko mus siratas vargšus vargti vienus. Beieškodamas darbo, kur geriau galėtų uždirbti, ėjo nuo vieno dvarininko prie kito. O kas darbininką atjaus? Dvarininkas Smilgys pavydėjo glėbį šiaudų duoti mano tėveliui prisikišti šieniką, tai atsigulė ant jų pačių, ant kurių buvo karščiausias miręs malūnininkas, ir mano tėvelis tuojau susirgo. O mes dar nebuvo persikraustę gyventi, gyvenome už 16 kilometrų, o dvarininkas Smilgys nepasirūpino darbininko sveikata, atvešti daktarą, bet varė prie darbo. Sako, kas čia tau ne karščiai, o sloga! Tėvelis buvo dar jaunas, stiprus, galvojo, kad tikrai sloga, niekas daug neskaudėjo, tik galva. Ir sirgdamas vaikščiojo po malūną. Kada gavo cingio, prisoko uždegimas plaučių. Tada dvarininkas Smilgys pasakė, daktaro ne! Mamytė parvežė vieną ir kitą daktarą. Daktarai pasakė „pavėluota, jau kita liga prisikabino“, ir mano tėvelis po 6 dienų turėjo mirti. Kas suėdė mano tėveli, kas nuvarė toki jauną į kapus, jei ne tie ponai dvarininkai pilvus išvertę, smaugdavę darbininkus žmones. Šalin visus, kad nei vieno iš naudotojų nebūtų krangerius, fašistus, kurie šiandien dar galvoja kara sukelti, prisigėrę darbininkų kraują, prisigėrę turto! Man ne viena ašara iškrenta, kai pagalvoju apie savo tėveli Toks jaunas turėjo palysti po velėną. Šiandien būtytų gyvas ir aš žmogus galėjau būti. Tėvelis būtų ir mane į mokslo išleides. Nedovanosiu kraugeriams. Dar prieglobsti rado Amerikoje. Vykite, kad pėdsakų neliktų. Tada darbininkas gyvens gerai, kada ant savo sprando neturės užsisėdusios buožės.

Ačiū galime sakyti tarybų valdžiai. Mes gyvename dabar geriau, pas mus ir butas kitas, ir grindys yra, ir sienos dažytos, ir elektros. Visai kitas gyvenimas. Dabar dirb ir norėk, mokykis ir sugebėk. Vaikus aprūpina šimtu procentu, mokykla švari, šviesi, šilta. Tai ne mes kad ėjome, vargdienų paukščiai!

Man tenka pasivažinėti ne tik po miestus, bet ir po kaimus. Matau ir nuo žmonių girdžiu, kaip Smetonos laikais gyveno, vargo žmonės, o kas dabar. Dabar pas kiekvieną elektrą, radiją, kambarį, dar geresnis kaip Smetonos laikais pasponus. Taip gyvena Lietuvos žmonės.

Daug yra atvykusių žmonių iš Amerikos, Urugvajaus. Sunku ir aprašyti, ką jie pasakoja apie savo vargus, o dabar pas mus Lietuvoje gyvena labai gerai. Tarybų valdžia aprūpina kiekvieną žmogų, kad jis gyventų ko geriau, ko šviesiau, ko šviesiau. Darbo žmogus niekur nepaprastas. Jis darbo nebijo, jis dirba visada sau ir kas kart pas mus geriau.

Dėdė klausei apie mano vyrą. Mes kartu užaugome. Jo tėvelis yra rusas, o mama lietuvė. Mes kartu į mokyklą ėjome, turbūt buvo jis man skirtas, kad apsiuvedžiau. Vyras geras, butą gerą turime, šiek tiek uždirba, turime karvę, 2 žirniukus. Pas mus daug žmonių jau turi nuosavas mašinas. Mes dar neturime. Žemės gauname, pasodiname bulvių, burokų, svogūnų, morkų, taip ir gyvename.

Pas mus Lietuvoje daug statoma fabriku, elektrinių. Pas mus yra daug visokių darbų, kožną metų pas mus daug baigia aukštas mokyklas, visi pagal savo specialybę gauna darbo.

Pas mus senus žmones, invalidus aprūpina pensio-

Metų pradžioje prezidentas Eisenhoweris pareiškė, kad kovo mėnesyje nedarbo krizė mažės. Kaip žinome, sausio ir vasario nedarbas labai paaugo. Laukta kovo mėnesio.

Darbo departamentas dabar paskelbė ir už kovo mėnesį padėtį. Nors J. P. Mitchell, Darbo departamento sekretorius, labai atsargiai kalba, bet už vilties žodžių matosi juoda padėtis. Pirmoje vietoje sako, kad būk kovo mėnesį 325,000 naujų darbų atsirado. Bet jeigu bedarbių skaičius yra ant 35,000 didesnis, kaip buvo vasaryje, tai išeina, kad iš senų darbų buvo paleista apie 400,000 darbininkų. Čia turime ir tą pabrėžti, kad valdžios atskaitos remiasi tik tais darbininkais, kurie paeina po nedarbo apdrauda. Gi virš

mis. Pirmiau, Smetonos laikais, verpdavome per naktis, vargdavome, ausdavome, kad pasidarytum koki drabužį, ar švarką, ar baltinius iš lino, o dabar nebereikia austi, verpti, vargti. Yra medžiagų ir darbo žmogus, užsidirbęs keletą rublių, gali sau nusipirkti medžiagos, o Smetonos laikais tik buržuai, dvarininkai ir valdininkai išsipošė eidavo, naminiais nei vienas neidavo. O dabar, pasiūkėte, visai pasikeitė. Tie patys žmonės visi eina su batais, visai kitaip gyvena. Kodėl taip yra? Todėl, kad visi laisvę turi, visi dirba sau, visi statosi sau namus, plečiasi miestai ir kaimai, nebegali pažinti Lietuvos.

Dovanokite, Dėdė, gal daug prirašiau, neperskaitysite. Rašiau verkdamas, savo tėveli prisiminusi. Taip sirgį spaudė, kad negalėjau nei rašyti.

Nedarbas plečiasi, padėtis blogėja

23,000,000 darbo žmonių nepaeina po apdrauda, o nedarbo krizė lygiai plaka ir juos.

Darbo departamentas paskelbė, kad su kovo pabaiga buvo 5,198,000 bedarbių, būk skaičius paaugo tik 35,000. Bet balandžio 9 d. to paties departamento atskaita rodo kitokią padėtį atskiruose industrijos centruose.

Kovo mėnesį Detrote bedarbių padaugėjo ant 17,000. Viso mieste apdraudą imančių yra 265,000, daugiausia per 20 pastarųjų metų. Michigano valstijoje bedarbių kiekis paaugo ant 35,000. Viso valstijoje yra 450,000 bedarbių.

1955 metais buvo pagaminta 7,942,132 automobiliai. 1957 metais pagamino 6,115,448. Gi 1958 m. ma- no pagaminti daugiau kaip 4,730,000. Šis faktas parodo, kaip gamyba nupuolė, o nupuolė, kad žmonių kišenės ištuštėjo. Jie negali tiek pirkti naujų automobilių, kaip seniau.

New Yorko mieste kovo mėnesį bedarbių paaugo tik 3,435, viso yra 233,918. Bet New Yorko valstijoje nedarbo apdraudą imančių paaugo 3 procentais; viso yra 447,743.

Philadelphijoje bedarbių skaičius pašoko net 12 procentų; kovo pabaigoje bedarbių buvo 100,065. Pittsburgo bedarbių skaičius paaugo ant 3,080; apdraudą imančių yra 88,655.

Los Angeles mieste nedarbas pakilo veik 4 procentais. Po nedarbo apdrauda yra 134,056.

Chicagoje nedarbo apdraudą ima 112,768.

San Francisco — 54,000. Clevelande po nedarbo apdrauda dar prisidėjo 4,796.

Šie faktai yra paimti iš pačios valdžios atskaitų ir

tik iš kelių industrijų centrų.

Ką gi siūlo Amerikos žmonės prezidentas?

Balandžio 8 dieną jis, pasitarime su spaudos atstovais, sakė, kad geriausias būdas mažinti nedarbą, tai daugiau pirkti. Kaip gali piliečiai daugiau pirkti, jeigu nėra už ką?!

Ten pat prezidentas sakė, kad lai piliečiai nelaukia, taksu numušimo, nes jis numato, kad 1958 metais valdžios izde susidarys iki 10 bilijonų dolerių nedarbas.

Ir tas nedateklus susidarys, žinoma, tik todėl, kad mūsų valdininkai neina prie švelninimo pasaulinės padėties, bet dar daugiau didina ginklavimąsi, kuris viršija 42 bilijonus dolerių ir metus. Jeigu nors vienas ketvirtadalis tų pinigų būtų skiriamas viešiesiems darbams, kaip tai kelių gerinimo reikalams, mokyklų, ligoninių, gyvenamųjų statybų, mokslo, upių suvaldymui, tai tokie darbai sugertų milijonus dabartinių bedarbių.

Tiesa, neseniai paskyrė \$1,800,000,000 naujų namų statybai. Bet paskyrė pinigų skolinti namų statybos kontraktoriams. Gi kontraktoriai turi pastatyti naujų namų, bet jų negali parduoti, nes pas žmones sumažėjo pinigų. Tėvai ir sūnūs sueina į vieną namą ir gyvena, kurie pirmiau atskirai gyveno. Kontraktoriai negali parduoti naujų namų, tai jie ir ne skolina valdžios paskirtų pinigų namų statybai. Labai garsintas žingsnis prieš nedarbą ir neduoda teigiamų rezultatų.

Kovo mėnesiui pasibaigus yra tokia padėtis. Ir kol nebus mažinamos išlaidos apsiginklavi mui, kol nebus paskirta užtekti-

nai pinigų tokiems darbams, kurie tuoju galimi, tai mes nenumatome tuojutinio nedarbo mažėjimo.

Kitas dalykas. Reikalinga griežtai pakeisti prekybos reikalus su užsieniu. Dar ir dabar šimtai medžiagų ir fabriku pagamintų dalykų draudžiama išvežti į Tarybų Sąjungą ir liaudiškas respublikas.

Valstybės departamentas nenori skaitytis su Kinija, kuri galėtų labai daug dalykų pirkti Amerikoje. Šis Valstybės departamento nusistatymas yra tais sumetimais, kad Amerikos medžiagos nepadėtų liaudiškoms respublikoms. Bet jis iš antros pusės suduoda smūgį ir pačiai Amerikai. Mažiau turime prekybos su užsieniu, mažiau ir gaminame.

Prekybos departamentas paskelbė, kad kovo mėnesį už bilijoną dolerių mažiau išvežta prekių į užsienį.

MACMILLANO PRASIMANYMAS

Londonas. — Macmillanas, Anglijos premjeras, pareiškė, būk „atominis ginklas galima bandyti ir iš kitų šalių to nesusekti“.

Tai žioplas jo prasimanymas. Visi mokslininkai tuoju žino, kada vienur ar kitur būna atominė bomba išsprogdinta.

PIRMOJE VIETOJE ATOMINIAI GINKLAI

Maskva. — Užsienio diplomatai mano, kad Eisenhowerio pasiūlymas Tarybų Sąjungai pradėti nuo ginklų inspekcijos, peras pritarimo. Tarybų Sąjunga stovi už tai, kad pirmoje vietoje reikia uždrausti atominis ginklus, o jau tada įvesti inspekciją.

Pittsburgh, Pa. — Mirė presbyterijonų kunigas Dr. S. Hutchinson, 80 metų.

TAIKOS REIKALAI IR VAKARŲ VOKIETIJA

Jau daug kartų Vokietija buvo taikos drumstėja. Po pirmojo pasaulinio karo, po sutrėkimo kaizerizmo, buvo kalbama, jog „karų daugiau nebus, nes Vokietija nuginkluota.“

Bet kapitalistinis pasaulis atgaivino Vokietijos militarizmą. Jie tikėjosi, kad vokiečiai imperialistai su savo talkininkais iš vakarų pusės, o japonai iš rytų — sunaikins Tarybų Sąjungą. Nėra paslaptis, jog Amerikos kapitalas bilijonus dolerių įdėjo į Vokietijos industriją karo gamybai. Bet Vakarų imperialistų planai pakriko, nes prieštaravimai išsiskėdė jų pačių tarpe karo.

Laike Antrojo pasaulinio karo buvo kalbama, rašoma, daroma planai, kad nugalėjus hitlerinę Vokietiją taip padaryti, idant vokiečiai daugiau nesudarytų taikai pavojaus.

1944 metais, Kryme, Jaltos konferencijoje, Stalinas, Rooseveltas ir Churchillas susitarė ir išdirbo planus, kad po karo per eilę metų Vokietijai būtų pergalėtojai. Jie veikė, kad įsteigus santvarką, panaikinus karinę industriją, sudarius tokias sąlygas, kad jau nauji Hitleriai negalėtų sujungti vokiečių kariniam užpuolimui ant kitų šalių.

Sutrėskus hitlerinę Vokietiją, 1945 metais, Potsdame, vėl Amerikos, Angli-

jos ir Tarybų Sąjungos valdai laikė konferenciją ir rezoliucijose pakartojo Jaltos konferencijos tikslus.

Žodžiai ir darbai

Bet tai buvo diplomatija, kalbos ir rezoliucijos. Kapitalistinis pasaulis matė, kad visa eilė šalių eina socializmo keliu. Aišku, kad jo valdovai negalėjo būti ramūs, nieko nedaryti, kada šalis po šalies atsimita nuo kapitalistinės santvarkos.

Karui besitartinant prieš pabaigos, hitlerininkai dėjo pastangų, kad išsiskautų Anglijos ir Amerikos išstojimą prieš Tarybų Sąjungą. Kada Tarybinė armija buvo apsupus Berlyną, tai nacių vadai per radiją šaukėsi prie Anglijos ir Amerikos, kad jų armijos skubėtų ir užimtų Berlyną. Ir nacių komanda visus lėktuvus ir tankus ištraukė iš vakarų fronto, atidarant kelią Amerikos ir Anglijos armijai, ir metė tas jėgas prieš Sovietų armiją.

Dabar jau pilnai aišku, kad tokio karo šalininkų buvo Anglijoje ir Amerikoje. 1954 metais Churchillas, proga savo 80 metų sukakties, pripažino, kad jis karo pabaigoje įsakė savo armijai maršuoti linkui Berlyną, nors Jaltoje susitarta, kad Berlyną paims Tarybų armija. Jis taipgi įsakė anglijai komandieriui Montgome-

ry, kad jis perleistų vokiečių armijos dalinius į anglijos armijos užnugarį, kurie buvo fronte prieš Sovietų jėgas. Jis įsakė maršalui Montgomery laikyti „vokiečių armiją ir ginklus tvarkoje, kad bile momentu tas jėgas būtų galima mesti prieš Tarybų Sąjungos jėgas.“

Trumanas, Jungtinių Valstijų prezidentas, jau grįždamas iš Potsdamo konferencijos, numojo ranka ant susitarimų ir nusprendė laikytis link Tarybų Sąjungos „atominės politikos.“

Po karo užbaigos Churchillas, išmestas iš Anglijos premjero vietos, atvyko į Jungtines Valstijas ir, parodyjant Trumanui, pareiškė, kad angliai ir amerikiečiai turės pasaulyje pirmybę, ir prasidėjo „šaltasis karas.“ Po to prasidėjo įtempta tarptautinė padėtis ir didelis lenktyniavimas apsiginklavimo srityje.

Dvi Vokietijos

Karui pasibaigus, nuo Vokietijos buvo atskirta rytų pusė plotai, kurie seniau per šimtmečius priklausė lenkams, lietuviams, slavams.

Pati Vokietija buvo padalinta į keturias dalis, kaip susitarta Jaltos konferencijoje. Rytinę dalį okupavo Tarybų Sąjungos armija, vakarinę Vokietiją—Ame-

rikos, Anglijos ir Francūzijos armijos. Pergalėtojai turėjo praversti išnaikinimą hitlerizmo ir įvykinti demokratinę liaudies santvarką. Po to padaryti su Vokietija taiką ir ištraukti savo armijų dalinius.

Bet nuo pat karo pabaigos gyvenime dalykai pasisuko priešingai. Hitlerininkai, išėdę milijonus rusų, lenkų, ukrainiečių, lietuvių, baltarusių ir kitų Rytų Europos žmonių, bijojo bausmės ir, karui baigiantis, sugarmėjo į Vakarų Vokietiją.

Beveik visi hitlerininkai teisėjai sugrįžo į savo vietas. Policiją sudarė buvę hitlerininkai, komandierius vietos užėmė nacių generolai. Bankininkai ir fabrikantai buvo pakviesti į savo vietas. Atsisteigė jaunųjų fašistų grupės su piktais keršto obalsiais prieš Tarybų Sąjungą ir Rytų Europos demokratines liaudies respublikas. Hitlerio šnipai, kuri buvo skaitoma viena iš gabiųjų Europoje, atnaujino „demokratų“ naudai savo veikimą. Vakarų Vokietijoje sutvirtintas kapitalizmas, išvystyta reakcijos veiksmai prieš komunistus ir kairiuosius darbininkus.

Rytų Vokietijoje, kur stovi Tarybinė armija, liaudis žengia į socializmo armiją. Tam sąlygos susidarė, nes

karo pabaigoje iš šių plotų išlakstė hitlerininkai, kapitalistai ir dvarponiai.

Nuo pat karo pabaigos vokiečiai ėjo dviem skirtingais keliais. Rytuose darbo liaudis linkui socialistinės santvarkos, o Vakaruose vokiečiai kapitalistai su užsienio sandraugais su tvirtino kapitalistinę santvarką.

Per metų eilę yra keliamas Rytų ir Vakarų Vokietijų apvienijimo klausimas, bet jis kiekvieną kartą nupuola. Kapitalistinės Vakarų Vokietijos valdonai su savo globotojų pritarimu, skelbia, kad jie ir tik jie yra visos Vokietijos valdžia. Jie nenori visai skaitytis su Rytų Vokietijos liaudimi. Jie nei prekybos reikalais nesudaro ryšių su Rytine Vokietija.

Vakarų Vokietija karo puolimo bazė

Vakarų Vokietija užima 95,724 kvadratiniai myliai plotą ir turi virš 50,000,000 gyventojų. Iš jos galima daryti karinį puolimą į Rytų Vokietiją ir per ją į Lietuvą, Tarybų Sąjungą, Lenkiją, Cekoslovakiją, Vengriją, Rumuniją ir Balkanų šalį.

Vakarų Vokietijoje yra galinga Ruhr karinė industrija, kuri ginklavo kaizerio ir Hitlerio armijas. Vakarų Vokietijoje galima po ginklu pastatyti apie 7 milijonus vyrų. Ten yra piktas keršto nusistatymas

prieš socialistinį pasaulį.

1949 m. rugsėjo 21 dieną Vakarų Vokietijoje, Anglijos, Amerikos ir Francūzijos sutikimu, susidarė Federatyvė Vokiečių Respublika, kurios priešakyje stovi revanšistas Adenaueris. Ji tuoju organizavo armiją ir pareiškė tikslus prijungti Rytų Vokietiją.

1949 m. spalio 7 dieną Rytų Vokietijos liaudis suorganizavo savo valstybę — Vokiečių Demokratinę Respubliką. Ji užima 42,112 kvadratiniai myliai ir turi 20,000,000 gyventojų.

Taip susidarė dvi Vokietijos, dvi skirtingos santvarkos ir dvi vyriausybės.

Vakarų Vokietija stoja į NATO

NATO, karinė sąjunga, pakvietė Vakarų Vokietiją į savo eiles, nes ji gali būti galinga karinė jėga. Vakarų Vokietijoje pagamina daug plieno, čigūno, geležies, visokių ginklų ir amunicijos. NATO komandieriai siekia jau taikos laikų suorganizuoti 600,000 vokiečių armiją ir apginkluoti atominiais įrengimais.

Dabar pradėtas darbas nutiesimui 400 mylių ilgio vamzdžių iš Roterdamo ir Wilhelmhaveno prieplaukų į Cologne miestą, kuris yra armijos ir industrijos centras. Vamzdžiai jau bus nutiesti 1960 metais, jie galės laiku liaudis kovoja už tai ir metus laiko atvaryti 22,- ką.

000,000 tonų aliejaus armijos ir industrijos reikalams.

Vakarų Vokietijoje esančios Amerikos, Anglijos ir Francūzijos armijos jau yra ginkluotos atominiais įrengimais. Dabar Vakarų Vokietijos parlamente Adenaueris pravarė nutarimą, kad ir vokiečių armija būtų apginkluota atominiais ginklais.

Prieš tai stoja vokiečių liaudis. Darbo Unijų Federacijos Taryba, kuri atstovauja 6,000,000 organizuotų darbininkų, nutarė priešintis tam.

Kovo 28 d. 900 fizikos mokslininkų įteikė valdžiai rezoliuciją, reikalaujanti uždrausti atominis ginklus Vakarų Vokietijoje. Tą pat dieną 48,000 aukštųjų mokyklų studentų tuo pat reikalu įteikė savo peticiją. Hanoverio mieste demonstravo 2,000 studentų, o Hamburge virš 5,000, nesdami plakatus: „Atmintime Hiroshimą!“

Social-Demokratų partija, kuri turi arti milijono narių, Laisvųjų Demokratų partija, kuri atstovauja smulkiosi biznieriui, taip pat išstojo prieš atominį apsiginklavinimą.

Taigi, kada viršūnės ruošia Vakarų Vokietiją karui, ją ginkluoja, organizuoja armiją, atgaivina hitlerizmas. Vamzdžiai jau bus nutiesti laiku liaudis kovoja už tai ir metus laiko atvaryti 22,- ką.

V. Šimkus

Takais takeliais į didį kelią

(Tąsa)

Pirminkaujantis paprasė publika ramiau laikytis. Žodžio pareikalavo dar kažkoks inteligentiškos išvaizdos vyriškis. Jis vikriai užsoko ant scenos, įsikarščiavęs tuojau pasisakė palaikas tik ką kalbėjusio oratoriaus nuomonę, pats jis esąs eserų partijos atstovas ir norįs jos vardu pareikšti, kad... Bet toliau jo žodžių nebeteko girdėti, nes salė vėl užtartum avilys. Mačiau tik įkaitusį, piktą oratoriaus veidą. Jis mosavo, skeryčiojo rankomis, kažką šaukė, bet jo balsas skendo prieštaravimo ir neapykantos triukšme. Staiga į sceną sparčiai įžengė aukštas, padžiūvęs, su ilgoka barzdele vyriškis. Ūmai triukšmas nutilo, visi sužiūrė į jį. Tai buvo Angarietis.

—Draugai, — prašneko jis. — Visa tai atrodo labai juokinga. Čia siūlė rinkti frakcijas ir laukti jų nutarimų. O juk šioje salėje iš viso esama tik vieno eserų ir dviejų bundiečių. Pasakykite, kokios tai bus frakcijos ir kokiai klasei jie gali atstovauti? Pagaliau ka gi mums tas duos ir ar galima dar laukti?

Salėje vėl kilo triukšmas. Vieni juokėsi, kvatojo, kiti šaukė, siūlė tuojau priimti rezoliuciją.

Eidukevičius, nuraminęs publika, perskaitė pasiūlytą rezoliuciją, kuri buvo priimta vienbalsiai, nes bundiečiai ir eseras pasipiktinę išdūmė pro duris.

Pasibaigus susirinkimui, visi sustojo ir užtraukė Internacionalai. Giedojo visi iš visos širdies. Po Internacionalo tuojau suskambėjo marselietė. Dainai buvo ankšta Filharmonijos salėje, ji veržėsi į gatvę. Komjaunuoliai dainuodami išėjo iš salės, ir daina pasklido po visas gatves ir gatveles, pranešdama, kad Vilniaus gyvenime prasidėjo naujas etapas.

Manifesto tekstas buvo išklijuotas miesto gatvėse ant sienų ir budriai saugojamas komjaunimo, nes vietiniai kontrrevoliucionieriai stengėsi jį nuplėsti ir sunaikinti.

Tuo metu Vilniuje buvo susikūręs lenkų ponų komitetas, kuris pretendavo į valdžią Vilniuje, ir taip vadinama Lietuvos taryba, sudaryta iš lietuvių ponų — dvarininkų ir buržuazijos. Tuos lenkų ir lietuvių ponus jungė bendras tikslas — kova prieš revoliuciją, prieš darbininkus ir varginguosius valstiečius. Taip prieš Tarybų valdžią Lietuvoje susibūrė visos tamsiosios lenkų ir lietuvių ponų jėgos, Antantės samdiniai.

1919 m. sausio 1 d. Vilniuje lenkų legionieriai sukilo prieš Tarybų valdžią. Jie užpuolė Vilniaus miesto Darbininkų tarybos būstinę (Varnų g. Nr. 5) — Vilniaus darbininkų revoliucinį centrą. Organizuotas, ginkluotas darbininkų karinis būrys pasipriešino užpuolikams. Vykė arši kova. Visas miesto kvartalas buvo apsuptas legionierių ir vokiečių kariuomenės likučių, kurie niekam neleido prisitarti prie Varnų gatvės. Po visą miestą svaistėsi sužūlėję legionieriai. Jie grubiai sulaikydavo gatvėje praeivius, tikrindavo dokumentus, kratydavo kišenes, kai kuriems liepdavo stovėti iškeltomis rankomis ir reikalaujavo prisipažinti, kad jie yra Darbininkų tarybos deputatai. Nudžiugusios buržuazinės ponios ir panelės nešiojo gatvėse karštą kavą ir vaišino legionierius.

Po miestą sklido įvairūs gandai. Kalbėjo, kad Lukiškių kalėjime yra daug suimtųjų ir jie ten labai kankinami, kad darbininkų klube visi sušaudyti. Labai jaudinausi dėl savo sesers likimo, nes nežinojau, kur ji yra. Kitą dieną paaiškėjo, kad mūsų draugai komunistai Varnų gatvėje kovėsi iki paskutinio šovinio. Jiems į pagalbą turėjo atvykti transportas su šaudmenimis, bet legionieriai jį sulaikė. Nuo sužlugusio ginklų transporto priklausė mūšio lemtis.

Antrą dieną Varnų gatvėje darbininkų karinis būrys pritrūko šovinių, bet pasiduoti nenorėjo. Būrio vadai liko klube paskutiniai, iš visų pusių apsupti. Jie išėjo per atsargines duris į kiemą, iš jo į gretimąjį tos pačios gatvės namą Nr. 7, kurio pusrūsįje gyveno Bonifacio Veržbickio šeima. Legionieriai pradėjo laužti duris į Veržbickio butą, mūsų draugai, nutarę gyvi nepasiduoti, paskutinę kulką paleido sau į širdį.

Iš Bonifacio Veržbickio žmonos pasakojimų patyriau, kokios tragiškos buvo

jų paskutinės valandos. Ypatingai baisu buvo Veržbickienei. Ji su keturiais mažais vaikais puolė prašyti vyro nesižudyti, bet jis paskubomis atsisveikino su draugais, pabučiavo vaikus ir žmoną — ir, išėjęs į kitą kambarį, nusišovė jau įsiveržusių legionierių akivaizdoje.

Drauge su juo nusižudė Liaudanskis-Kunigas — Vilniaus Darbininkų tarybos deputatas, apie 30 metų amžiaus; Čaplinskis — komunistas, tarybos deputatas, 40 metų amžiaus, palikęs žmoną ir vaikus; Simelevičius-Raisenas — vilnietis, Vilniaus miesto Darbininkų tarybos sekretorius, 25 metų amžiaus; Asas-Šapira — Vilniaus darbininkas, buvęs bundietis, taip pat tarybos deputatas, 45 metų amžiaus. Komunarų tarpe buvo dar Kobakas ir Jakušionokas. Jie mėgino pabėgti, bet juos pagavo legionieriai ir žiauriai kankino. Kiti komunistai karinio būrio kariai — irgi buvo suminti ir kankinami Lukiškių kalėjime.

Vienas tos tragedijos dalyvis, Romualdas Pileris, vilnietis, inteligentas iš buržuazinės šeimos, taip pat norėjo nusišauti, bet, nepataikęs į širdį, peršovė plaučius ir nualpo. Legionieriai jį įmetė su kovotojų lavonais į rūši. Mūsų draugams pavyko išvoti Pilerį iš rūsio ir slapta nugabenti į lietuvių polikliniką, kurioje kadaise dirbo komunistas Kazys Naujokaitis. Viena medicinos sesuo, gerai pažįstanti Naujokaitį, rizikuodama paslėpė Pilerį ir suteikė jam būtiniausią pagalbą.

(Bus daugiau)

Antanas Jonynas

Pirmasis nerimas

(Vaikystės vaizdelis)

Pavakarys pavasariu kvepėjo,
Gležnutį spurgą skleidė alyva.
Pro siaurą pirkios langą.
Pažiūrėjo
Liūdnei geltona saulė vėlyva.

Šviesos ruoželis
Palietė ratelį,
Linų kuodelį,
Motinos pirštus.—
Dulkėlės šoko, ir žvilgėjo spalvų,
Ir bėgo bėgo verpalas šurkštus.

Ratelis dūzgė,
Ir daina sroveno—
Lėtai, ramiai, kaip medžių šlamesys...
Ir paslaptingu nerimu kuteno
Plačiai atvertas kūdikio ausis.

Nustebę akys
Pirmąsyk pamatė,
Kaip skaudžiai raukias motinos
Kaip virpa pirštai, [kakta,
Verpalą pametę,
Ir skruostais rieda
Ašara karšta.

Baukšti širdis
Suspurdo lyg balandis,
Kai ji sučiumpa viesulą smarki.
Dar nepatirto skausmo išsigandęs,
Sukliko vaikas:
—Mama, ko verki?..

Dūzgisimas liovės.
Ir daina nutrūko.
Ir nusileido saulė už langų.
Dvi švelnios rankos priglaudė ber—
—Per naktį dirbu... [niuką:
Maža temiegu.—

—Akytės vargsta...
Ašaros ištryksta...
Nurimk, o aš neverksiui kitąsyk.
Štai pasakėlė apie poną šykštų
Ir apie vargšą berną...
Paklausyk.

Ir vėl ratelis dūzgia,
Siūlas bėga.
Sūnaus galvelę lenkia snaudulys.
Bet nenutildys nerimo
Nei miegas,
Nei užburtoji pasakų šalis.—

Mintis mažoj širdelėj suvirpėjo.—
Skaudės ir dilgys,
Kaip žaizda gyva.
Pavakarys pavasariu kvepėjo,
Gležnutį spurgą skleidė alyva.

Nesivėlinkite, Laisvės Prieteliai

Tuojau pasisakykite, kad stojate į Laisvės prietelių eilę, jei vienu kartu neišgalite įmokėti metinės duoklės \$25, pasisakykite, po kiek galite mokėti į mėnesį, ir pradėkite darbą.

KODEL JIE NERAŠO

Kaip daug kam yra žinoma, praėjusiais metais rudens mėn. iš Kanados penkio-likos lietuvių aplankė gimtinę ir nekurią kitą Europos šalį. Jų apsilankymą dabartinėje Lietuvoje galima laikyti nepaprastu įvykiu, proga, kuri mažai kam yra suteikiama. Sakau "dabartinę Lietuvą" turėdamas mintyje ją esant skirtingai nuo buvusios... J. Lesevičius, Janauskienė, Radzevičius ir Grinkus pasisakė per spaudą, pasidalino su visuomene savo išpuodžiais.

J. Lesevičius daug ir labai ryškiai rašė, nušviesdamas viską, kas tik yra daroma, kalbama, planuojama Tar. Lietuvoje. Taip smulkmeniškai, kaip J. Lesevičius, mažai kas sugeba parašyti tokius kelionės išpuodžius. Jo straipsniais pasibaigus, spaudoje nebuvo matyti klausimų bei reikalavimų paaiškinti. Rodos, nebuvo nei kritiku, nei diskusijų; reikiama, rašytojas patenkinio skaitytojus.

Tenka J. Lesevičiui už tai atiduoti jam priklausomą nuopelną.

Grinkaus rašiniai verti pagyrimo. Radzevičiui duodu kreditą už drąsą stovėjimą prieš tuos, kurie stengėsi iškraipyti jo pareiškimus. O Janauskienės apsakojimas kasdieninio Lietuvos žmonių gyvenimo man irgi labai patiko.

Bet kame dalykas, kad kiti delegacijos nariai nieko spaudai neparasė?

Sakysime, jie yra mažaraščiai, o visgi visi mokė laiškus rašyti. Nekurie yra man pažįstami ir su jais susirašinėju, o spaudoj jų išsireikimų apie patyrimus tėvų šaly nematyti. Draugai, tai negerai. Visuomenė nori žinoti visų delegatų

nuomonę, kokia ji bebūtų. Juk faktų nuo žmonių visiems laikams nepakavosi.

Vienas iš delegatų man rašo, kad dar yra tokių žmonių, kurie keikia valdžią, o patys nesirūpina savo buities pagerinimu.

Kitas rašo, kad vienoj pastogėj gyvena 11 žmonių; iš jų keli vyrai. Lietingoj dienoj jie stalą su kortomis pasitraukia į kampa, kuria bus pro stogą vanduo dar nevarva...

Argi tokių patyrimų negalima spaudai parašyti? Juk "Laisvė", "Liaudies Balsas" ir "Vilnis" dabar eina į Lietuvą. Pasisakę amerikiečių bei kanadiečių kritikai, Lietuvos žmonės gal greičiau paliautų laukę "išlaisvintojų" ateinant su dolerių maišais... Tokiems tinginiams, kurių stogai kiau, patartina mesti senas idėjas ir pradėti patiems rūpintis sava ateities gerove.

Mes atjaučiame žmones, karo laiku nukentėjusius, kovojame prieš karų rengėjus ir gelbstim kiek galim savuosius. Tuo tarpu jaučiame kažkokį pesimizmą anapus Atlanto.

Dar žodį Kanados delegatams: Rašykite visi, kad ir pavėluotai; nepaisykite, kad daugiau prasilavinę "viską" aprašė. Atsiminkite, kad visuomenėje eilinių žmonių yra daugiau negu profesionalų bei intelektualų, todėl yra svarbu tai, ką paprastieji žmonės galvoja apie dabartinę socialinę santvarką Lietuvoje.

A. K—a

Kairas. — Tarptautinis bankas jau sutinka skolinti Egiptui pinigų Suez Kanalo reikalams.

New Haven, Conn.

Mūsų naujienos

Sargent & Co. Local 243 UERM Workers of America pranešė, kad gautas pakėlimas 6 centais į valandą algų. Taipgi darbininkui bus duota proga gauti darbą kitame skyriuje, jeigu nebūtų darbo ten, kur jis dirba kasdien.

Plėšikas buvo užpuolęs merginą, kuriai koja nesenai buvo nupiauta. Ji gyvena ir tebėra ligonis. Jis grūmoja ją sumušti, jeigu jina jam neatiduos savo pinigų. Bet pasitaikęs mažas šuniukas puolė prie plėšiko ir išgąsdino. Plėšikas pabėgo nieko nelaimėjęs.

Gauta žinia, kad Jonas Bučionis mirė kovo 25 d. ir buvo palaidotas kovo 28 d. Jonas skaitė Laisvę ir mylėjo apšvieta ir buvo dosnus mūsų reikalams. Labai negerai, kad tokios žinios pranešamos labai suvėluotai. Laidotuviams rūpinosi Juozo Bučionio sūnus Alfonsas. Išsėkis, Jonai.

LLD ir LDS rengiasi prie vasaros darbų, kurių turėsime gana daug. Jau laikas rūpintis. Juk ta vasara visai trumpa. Čia reikia visų draugus kalbinti, kad lankytų susirinkimus ir duotų gerų sumanymų mūsų parengimams.

Mūsų valstijos viršylos labai daug kalba apie buvimą darbų, bet kai kurie patys juokiasi. Sako, kam reikia meluoti, juk darbo žmonės supranta. J. S. K.

Azorų Salos. — Amerikos lektuvnešis "Corregidor" nukentėjo audroje. Daug jūrininkų sužeista.

So. Boston, Mass.

PADEKOS ZODIS

Noriu išreikšti širdingą padėką visoms draugėms ir draugams už lankymą mūsų namuose ir ligoninėje laike ligos, už tokias gražias gėles ir dovanėles, ir už daugybę gražiausių atviručių, ką aš labai įvertinu. O ypač dėkinga sesutei už jos didelį rūpestį t n g u m a dėl manęs. Ačiū labai visiems. Tikrai malonu žinoti, kad aš turiu tiek daug gerų draugų.

Mary Paura

Harrison, N. J.

Jonas Marcinkevičius jau apie porą savaičių randasi ligoninėje, Ear, Eyes & Nose Infirmary, 77 Central Ave., Newark, N. J. Sunkiai serga.

Nuosirdžiam ir veikliam draugui pagelbėjime kovoti už sveikatą atlinkymu asmeniškai, kam galima, o kiti nors laiškučiu.

Rep.

BUVĖ KAPITALISTŲ JAU DIRBA

Pekinas. — Kinijoje daug buvo mažų kapitalistų. Didesnės įmonės valdžia konfiskavo ir buvusiems savininkams mokėjo po 5 procentus nuo pelno. Bet dabar jau sulaikė mokėjimą. Vėlesniu laiku virš 1,000 buvusių kapitalistų stojo darban ir gerai dirba. Iki 1962 metų visi jie turės pradėti užsiimti naudingų darbų.

Lima. — Peru respublikoje progresyviai žmonės sutinka priimti iš Amerikos ekonominę pagalbą, bet ne politinį diktavimą.

New Yorkas. — Getty Oil Co. 1957 metais turėjo \$14,640,000 pelno.

Pranešimas Worcesterio ir Apylinkės Visuomenei SEKMADIENĮ, BALANDŽIO-APRIL 20-TĄ

AIDO CHORAS, VADOVAUJAMAS JONO DIRVELIO, SUVAIDINS 3-JŲ AKTŲ

Operetę "Kada Kaimas Nemiega"

Parašė V. Raila, muziką sutaisė Daratėlė Yudin
Kviečiame visus meno mylėtojus ir rėmėjus nepraleisti progos pamatyti šią gražią operetę, pilną gražių dainų ir jaukaus humoro.

VAIDINIMAS IVYKS LIETUVIŲ SALEJE, 29 ENDICOTT ST., WORCESTER, MASS.

Prasidės 2-rą valandą popiet. Prašome nesivėlinti, nes norime pradėti lygiai paskirtu laiku.

Aido Choro šio parengimo komisija

MONTREAL, CANADA

Trumpai apie viską

Per trisdešimt metų nematę savo gimtojo krašto ir jo padaryto progreso galėjo pamatyti nors trumpai filmą kovo 23 dieną, kuriame buvo trumpai parodyta Kanados lietuvių delegacijos viešėjimas Tarybų Lietuvoje.

Žiūrint filmą džiaugsmo asaros ištryško ne vienam. Atgijo žiūrovuose gimtojo krašto prisiminimai ir pergyvenimai. Gaila tikslai to, kad filmas buvo nelgas.

Reikia atiduoti didelę kreditą Kanados LLD nariams už pastangas tą filmą parodyti. Būtų gerai dar kartą parodyti Montreale, nes ši kartą nebuvo užtektinai pagarsinta, ko pasekoje daug kas nežinojo, o norinčių pamatyti yra daug.

Mirė Jaskys Kazimieras, sulaukęs 58 metų amžiaus. Kanadon atvyko po pirmo pasaulinio karo. Paliko žmoną, dukterį, anukę ir motiną Lietuvoje.

Buvusi montrealietė, o dabar torontietė M. Daukienė (Bonikaitė) lankėsi Montreale pas savo drauges. Vakara praleido kartu su jomis Vytauto Klube per Juozapų vakarienę.

Malonu, kad montrealietės nepamiršta mūsų.

A. A. Jagilevičiam, dukters ir draugų iniciatyva, buvo suruošta staigmena ryšium su 25 metų vedyninio gyvenimo sukaktimi.

Vaisės įvyko Legion svetainėje, Verdune. Visi linksmi lauką praleido.

1957 metais Montreale susirgo džiova 543 asmenys. Žiemet džiovininkų ligoninė turi \$361,410 nedatkliaus. Vis prašo aukų, nes valdžia nekreipia tinkamos atidžios.

Motinių ir Vaikų Apsaugos Draugija reikalauja praveisti griežtesnį įstatymą prieš tuos vyrus, kurie pameta žmonas ir vaikus. Pernai Kvebeko provincijai.

BOSTON, MASS.

Pagyvėjo mūsų veikimas

Reakcijai atslūgus, ir mūsų veikimas atkiuto. Taip ir reikia. Perdaug mes išsisielojome ir darbo idėjom. Būtų nepateisinama ant visko numoti vienos rankos pamojimu. O ant, ra, socializmo progresas purto kapitalą atsilikusiose šalyse. Tai argi tas nenusako, jog mes ir einame teisingu keliu, ir kad mūsų darbas nėjo ir neina veltui?

Kovo 30 d. Naujosios Anglijos veikėjai turėjo pasitarimą, kad tinkamiau paruošus vasarinius piknikus, ir ar bus galimybės pasiųsti delegatą į dubeltavą suvažiavimą Pittsburghe? Plačiai apkalbėjus, priėjome išvados, jog suvažiavimai bus svarbūs, tai stengsimės iš Naujosios Anglijos pasiųsti dvi masinas delegatus! Kadangi kai kurios kuopos biednos finansiškai, tai apskričiai duos po dešimt dolerių delegatui ant kelionės, tai yra, delegatas gaus iš apskričių dvidešimt dolerių. O jeigu reikės daugiau, tai kuopa primokės.

Labai gerai, kad draugai plačiai dalykus išdiskusuoja. Bet bloga, kuomet bediskusuojant vienas kitą užgauna. Anąmet vienas draugas smarkiai mane užgavo, o dabar — draugė Stigienė nukentėjo. Ši sykį la būna tik pastaba.

Per visą mielą žiemužę mes kentėme meno badą, tai nors dabar nepraleiskime progos ir pasotinkime savo sielą. Mat, Montellos vyrai susiorganizavo į didelį chorą ir balandžio 19 d. 7 val. vakare, Tautiško namo salėje, duos koncertą.

Kas bus įdomu, tai kad jie pirmu sykiu pasirodys, o antra, kuomet Šimaitis vis rašo, kad miršta ir miršta, tai bus proga pamatyti, kiek dar jų yra likę.

Daugelis negali išsiaiškinti, koks yra skirtumas tarpe depresijos ir recesijos. Trumpai kalbant, tai yra: jeigu tu nedirbi, tai yra recesija, o jeigu aš nedirbu, tai yra depresija.

Jau mutis

Londonas. — Anglijoje dabar negrų yra 100,000. I metus laiko padaugėjo 25,000.

CHICAGO, ILL.

Nėra ligoninėje vietos

Balandžio 3 d. drg. J. D. Bendokaitis buvo pašauktas į ligoninę operacijai, kur jis buvo senokai užsiregistravęs. Bet nuėjus jam paskirtu laiku, po pasiteiravimo pas perdėtinis, gavo pranešimą, kad dar nėra lovos. Tai ir vėl turėjo grįžti į namus.

Dabar, sakė, už maždaug 10 dienų tai tikrai paruos lovą.

Zmogus galėtų ir n umirti belaukdamas ligoninėje vietos. Ot, tai gadyne! *J.*

Iš organizacijų susirinkimo

Mūsų organizacijų LDS 76 kuopa ir LLD 104 kuopa, kurios kaip tikros sesutės, pečius suglaudusios bendrai veikia. LDS 76 kp. pirma atidaro savo susirinkimą ir svarsto savo reikalus. Nariai rūpestingai mokasi narines duokles.

Smagu, kad po sunkios ligos A. Mikužienė sugrįžo prie savo finansų raštininkės pareigų ir dabar vėl nuosekliai atlieka savo pareigas.

Skaitytas laiškas LDS kėglio žaidimo turnamento reikale. Laiškas priimtas ir iš išdo paukوتا \$5 sportininkų reikalams.

„Vilnius“ bendrovės dalininkų suvažiavimui paskirta iš išdo \$5. Atstovu išrinktas J. Kiaunė.

LLD susirinkimas irgi praėjo sklandžiai. Finansų sekretorius pranešė, kad jau 30 asmenų yra užsimokėjusių už šiuos metus ir įsirašė nauja narė, būtent, Frances Dauderienė, kuri vienbalsiai buvo priimta.

Paaukota „Vlnies“ šėrininkų suvažiavimui \$5 ir delegatė išrinkta K. Guzevičienė. Pikniko komitetas pranešė, kad abiejų kuopų išvažiavimas įvyks birželio 8 d., Ryan Woods parke. A. Grina pranešė, kad mūsų kuopos narys F. Petrila sunkiai serga ir randasi County ligoninėje, kur ji dažnai draugai aplanko.

Koresp.

LDS 2-ros apskrities kuopų dėmesiai

Dar kartą raginame ir prašome visų LDS 2-ros apskrities ribose LDS kuopų, kad pradėtume rimtai rūpintis būsimo LDS seimo pasekmingumu. Nes mes žinome, kad seimo pasekmingumas priklauso nuo delegatų skaitlingumo. Dar daugiau, kad tie delegatai būtų pilnai pasiruošę seiminei misijai.

Tad pradėkime nuo dabar galvoti, kad kiekviena kuopa pasistengtų pasiųsti pilną skaičių delegatų ir kad jie būtų tinkami ne tik kiekybės, bet ir kokybės atžvilgiu. Kad tai būtų pasiekta, reikia kiekviename susirinkime praveisti diskusijas seimo reikalu, tai yra, kaip LDS auginti ir gerinti.

Bet dar vienas ir svarbus reikalas, tai naujų narių įrašymas. Mūsų konferencijoje kuopos pasiskirstė kvotas naujų narių gavimui, bet apie išpildymą tai negirdėti, išskyrus jaunimo LDS 216 kuopa.

Naujų narių gavimo reikalas turėtų stovėti pirmoje vietoje. Ką gi mūsų delegatai pasakys seime, jei jų kuopų kvotos neispildytos? Visi žinome, kad netaip lengva gauti naujų narių, bet kartu žinome, jei kas ieško jų, tai ir gauna. Štai LDS 7-tos apskrities sekre-

torius Julius Neumannas turi net 13 naujų narių. Jei jis gali gauti 13, tai mes galėtume gauti nors po vieną. Aišku, turime biskį apsidairyti ir padirbėti.

Prašome visų kuopų valdybų išidėmėti šiuos klausimus ir pakelti juos kuopos susirinkime, tai iki seimo dar daug gražių darbų atliksime.

II Apskr. kom. Valdyba

Nepaprastas svečias

Balandžio 5 d. Mildos salėje pasirodė Senas Vincas, kuris atvyko sykiu su S. Jokubka. S. Jokubka tą vakarą davė prelekeiją apie Dr. J. Kaškiaučiaus nuveiktus darbus. Senas Vincas buvo atvykęs Chicagon iš New Jersey valstijos savais reikalais, pas gimines. Jis pirmą kartą išvydo, kaip atrodo Mildos teatras. Jam labai labai patiko. Jis gyvė chigagiečius.

Po S. Jokubkos kalbos, Senas Vincas taip pat trumpai pakalbėjo. Bendrai imant, vakaras buvo pasekmingas.

Per kelias pastarąsias savaites Dr. J. Kaškiaučiai paremti surinkta apie \$300.

Senas Vincas (Jakštys) atrodė labai gerai, nors jis turi apie 78 metus. Vyras iš stuomens ir iš liemens. Plaukai stovi, kaip mūras.

R.

Lawrence, Mass.

Lawrence miestas nori pastatyti So. Lawrence 2 mokyklą. Mokyklų komitetas apžiūrėjo, kiek mokyklų pastatymas kainuotų. Pasirodo, kad dvi mokyklos kainuos \$2,000,000. Bet nereikėtų žiūrėti, kiek mokyklų pastatymas kainuos, nes toje apylinkėje jos yra reikalingos.

Šaukiamas dviejų kuopų— LLD 37 ir LDS 125—labai svarbus susirinkimas balandžio 20 d. Susirinkimas prasidės 2 val. popiet ir įvyks Maple parke.

Susirinkimas šaukiamas keliais svarbiais klausimais: pasiuntimas delegatų į liepos mėnesio suvažiavimus, metinis banketas spaudos paramai, kuris įvyks gegužės 18 d., apskričių piknikas liepos 4 d. Montelloje. Šitie visi klausimai turi būti apsvarstyti. Reikia gerai pasiruošti priparngimui. Būkite susirinkime. Nesėdėkite namie. Reikalingi darbininkai ir geri, organizacijoms naudingi patarimai.

Klaidos pataisymas: Laisvės 45-ame numeryje korespondencijoje tilpo neteisingai paduota pavardė. Sakoma, kad mirė Greto E. Oziras, o turėjo būti *Greto E. Cziras*.

Timothy J. Scanlon gavo pasveikinimą nuo prezidento Eisenhowerio, kad Lawrence Chamber of Commerce gerai darbuojasi. Stebėtina, kur prezidentas suranda bedarbės sumažėjimą. Ne pro šalį būtų, kad ponas prezidentas atvažiuotų į Lawrence ir pasidairytų, tai pamatytų, kiek darbas sumažėjęs. Jei kuriame laikraštyje pasirodų reikalavimas darbininkų, tai sueina keli šimtai, o pamina tik tai vieną ar du darbininkus.

S. Penkauskas

Pittsburgh, Pa.

Kuomet P. Dargis per savo radiją agituoja už SLA, tai jis visuomet pareiškia, kad SLA yra laisva ir demokratinė organizacija. Iš su tokiu Dargio pareiškimu nesutinku. Nors SLA yra fraternalė organizacija, ne politinė partija, ji turėtų būti laisva demokratinė organizacija. Bet ji tokia nėra. Nes dabartinė SLA vadovybė yra SLA padariusi antilaisviška bei antidemokratine ir šitmo procentų reakine organizacija. Štai pavyzdys: „Tėvynės“ No. 43, 1957, yra tilpęs SLA Pildomosios Tarybos tokių pareiškimais. „Komunistai ir jų sekėjai neturi teisės kandidatuoti, nei būti Pildomosios Tarybos nariais. Ir jei būtų išrinkti, likusieji Pildomosios Tarybos nariai privalo juos pašalinti.“ Reikia, čia mes SLA laisvės ir demokratijos nerandame nė su žiburiu dienos šviesoj! Kuomet SLA nariai yra paskirstomi į gerus ir negerus, tai kokia jau čia gali būti demokratija tokioje organizacijoje? Tai aiškiai mums parodo, kad SLA yra antidemokratinė.

Kadangi SLA PT remia bei finansuoja Lietuvos „laisvinimą“ o SLA prezidentas P. Dargis labai įsiijungęs į tą „laisvinimą“ ir mano tuoj į Lietuvą sugrąžinti seną fašistinį režimą, tad mes matome, kokios laisvos ir demokratinės Lietuvos jie nori. Jie nori tokios laisvos ir demokratinės Lietuvos, kokia buvo prieš kruvinojo tiro no fašistinio diktatoriaus Smetonos režimo, kur Lietuvos liaudis neturėjo jokių laisvių bei demokratiinių teisių, kur demokratiniai nusitekusios liaudies buvo pilni kalėjimai, o žymesni vadai buvo sušaudyti.

Tie Lietuvos „laisvintojai“ yra didžiausi Lietuvos liaudies prieštai. Nes jie nori karo, kad Lietuva būtų atominėmis bombomis sunaikinta. To geidžia visi didžiausi Lietuvos prieštai. Kuomet Hitleris į Lietuvą įsiveržė ir žudė Lietuvos gyventojus, tai P. Grigaicio leidžiamame prie Naujienu priede išspausdino „three cheers for Hitler.“ Grigaitis džiaugėsi ir linksmosini, kuomet buvo žudomi nekalti Lietuvos gyventojai. Šitai gali daryti tik didžiausi Lietuvos prieštai, Lietuvos išgamos, o ne Lietuvos patriotai. Tai ve iš kokių suiverimų susideda tie Lietuvos „laisvintojai“ — iš didžiausių Lietuvos liaudies priešu.

SLA ciliinis narys

Kensington, Conn.

Padėka

Truputį suvėlintai, viešai reiškiau padėką draugams ir prieteliams, kurie užjautė mane gydantis akis.

Rodos, žmonės visi geri, bet nelaimės valandoje patutau daugelio draugų bei draugių šiltą užuojautą, kuri teikė man stiprybės šiaip sutvarkė tokioje padėtyje mano reikalus. Tai va, J. ir L. Žemaičiai ir Eva Valley; o Lusijai, Luisei ir Onutei Kičienei, Moterų klubui, Laisvės chorui dėkoju už malonumą teikiančias dovanėles. Ir visiems už glėbį atvirlaiškių, susiųstų iš arti ir toli.

Visi ir visos priimkite mano širdingą padėką už malonų prijautimą ligoje.

Anna Visotskis

Worcester, Mass.

Kai pavasaris išaušo

Pažangiųjų lietuvių draugijinės pramogos svetainėje paskutinės šį sezoną bus:

Balandžio 20 d., 2 val. popiet, mišrus Aido Choras suvaidins 3-jų aktų operetę „Kada kaimas nemiega“, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott St.

Savaite vėliau, balandžio 27 d., 5 val. popiet, įvyks savotiškai iškilmišgas banketas, ruošiamas L. S. ir D. B. Draugijos, toje pačioje svetainėje. Vien tik vyrai atliks visus darbus: pagamins maistą, patarnaus prie stalų ir indus išplaus. Tatai daroma, kad pagerbt bent sykį moteris, ypatingai besiantinant Motinų diena.

Toliau prasidės įvairios sueigos ir parengimai gražiamajame Olympia Parke. Jau biznio vedimo ir parko apvalymo komisijos darbuojasi, kad atsilankiusiems būtų priimnu praleisti laiką. Pensijonieriai, pasinaudokite taja patogia vieta. Siemet bus naujesnė, tinkamesnė tvarka. Biznis bus atdaras kiekvieną dieną nuo 12 val. dieną ir sekmadieniais nuo 1 val. Prieš 30-tą gegužės tik šeštadieniais ir sekmadieniais atdara. Jau gegužės 3 d. bus didelė vestvių puota parko patalpose.

Komisija biznio vedimui: D. G. Jusius, J. Skliutas ir Ig. Lozoraučius. *D. J.*

Brockton, Mass.

KONCERTAS ir ŠOKIAI

RENGIA MONTELLO TRIO

ŠEŠTADIENI

Balandžio 19 April

LIET. TAUTISKO NAMO SALEJE

668 N. Main St., Montello

Programoj Dalyvauja:

MONTELLO TRIO, kuris rengia šį koncertą

- 1) Montello Trio — Rose Stripinis, William Juodeikis, Albert Potsis
- 2) Montello Vyrų Grupė
- 3) Audrey Potsus, Specialty Dance
- 4) Charles Klienauskas, Accordion solo
- 5) Broliai Benny ir Edw. Sauka, Violin & Accordion duet
- 6) Phyllis Wallen, Soprano solo
- 7) Rose Stripinis, Soprano solo
- 8) Aldona Wallen-Downey, Contralto solo
- 9) Eldon Downey, Baritone solo

5 pusl.—Laisvė (Liberty)—Antradi., bal. (April) 15, 1958

Vilniui šviežios daržovės per apskritus metus

VILNIUS.—Sostinėje pa-
kraštyje dešiniame Ne-
ries krante pradėjo veikti
naujo — stambiausio visa-
me tarybinio Pabaltijyje
ir Baltarusijoje — šiltna-
mių kombinato pirmoji eilė.
Šio kombinato metinis pro-
jektinis galimumas—5,000
centnerių vien tik anksty-
vųjų daržovių.

Dabar čia atiduoti navdo-
ti pirmieji 10 šiltnamių po
500 kvadratinį metrų
kiekvienas. Šiltnamiuose
jau nuimtas pirmasis svo-
gūnų laiškų, rūgštynių, bu-
rokėlių, salierų ir petruškių
derlius. Dabar tame pačia-
me grunte aštuoniuose šiltna-
miuose pasodinti anksty-
vieji agurkai, viename —
pomidorai, o kitame — ridi-
kėliai, salotos ir gėlės. Pir-
mieji agurkai bus gauti ba-
landžio mėnesį; jie jau pra-
dėjo žydėti. Įrengiami pir-
mieji 2,000 inspektų rėmų.
Šių metų pabaigoje šiltna-
mių plotas padidės dvigubai,
o inspektų rėmų — iki
8,000.

Prie kombinato atvirame
grunte bus taip pat įreng-
ti daržai. Šiemet jie užims
45 hektarus, o vėliau bus iš-
plėsti iki 200 hektarų. Dar-
žovės sodinti bus naudojama
mas taip pat apšildomas
tarp šiltnamių esantis atvi-
ras gruntas. 30 hektarų
plote užveisiamas sodas.
Praėjusiais metais jau pa-
sodinta 10 hektarų sodo.
Dabar pavasariniai sodo
nimai paruošta dar dešimt
hektarų. Steigiami čia taip
pat uogynas ir 100 aviari-
bitynas, iš kurių 20 bičių
šeimų bus skiriama šiltna-
miams.

Kombinatas Vilniaus dar-
žovės žmonėms tiekia šviežias
daržoves ištisus metus. O
miesto ligoninės ir vaikų
įstaigos iš čia gauna šviežių
pieną. Kombinato fermoje
bus 100 karvių.

Kombinate mechanizuojami
daug darbo reikalaujan-
tieji procesai. Mašinos čia
gamina durpių-pūdinių puo-
delius daržovių daigams,
šiaudų pynės inspektams
dengti, mechaniniu būdu
atidaromi ir uždaromi šiltna-
mių langeliai. Daržovių
kultūroms atvirame grunte
ir vaismedžių sodui laistymo
gautas trys laistymo maši-
nos. Yra taip pat buldoze-
ris ir ekskavatorius. Stelė-
žiniuose šiltnamiuose, sie-
kiant dirbtinai prailginti
dieną, taikomos liumines-
centinės dienos šviesos lem-
pos.

Šiltą vandenį šiltnamiams
ir inspektams apšildyti
kombinatas gauna iš Vil-
niaus šiluminės elektros
centralės. Tam tikslui per
Nerį nutiestas gelžbetoninis
pėsčiųjų tiltas, per kurį ein-
na vamzdynas nuo šiltna-
mių elektros centralės iki
kombinato.

Kombinate toliau vyksta
dideli statybos darbai. Sta-
toma os daržovių, svogūnų
saugyklos, sandėliai mine-
ralinėms trąšoms, inspektų
rėmams ir pynėms garažai,
vandentiekio bokštas. Kom-
binato gyvenvietėje pasta-
tyti keturi daugiabučiai
namai, kurių du jau apgy-
vendinti.

Šiais metais iš kombina-
to gauna daugiau kaip 3,000
centnerių įvairių daržovių.
Koresp.

R. Mikalauskaitė

Lietuvos teatrinė draugija

VILNIUS. — Liudo Gi-
ros gatvėje stovi trijų aukš-
tų namas su iškaba: "Lie-
tuvos teatrinė draugija".
Ši Draugija buvo įsteigta
maždaug prieš dešimt me-
tų. Ji yra Lietuvos artis-
tų, režisierių, teatro daili-
ninkų, dramaturgų, kritikų
ir muzikų kūrybinė organi-
zacija. Dabar joje yra 750
narių. Svarbiausias jos už-
davins — teikti kūrybinę
pagalbą teatro veikėjams ir
darbuotojams.

Per sezoną Draugija ap-
taria keliasdešimt Lietuvo-
je statomų spektaklių. Šie
aptarimai padeda toliau ge-
rinti spektaklius, kelti ak-
torių meistriskumą. Drau-
gijos nariai taip pat skaito
paskaitas teatro meno klau-
simais. Du kartus per me-
tus Lietuvos režisieriai da-
lyvauja seminaruose, ku-
riems vadovauja žymiausi
teatro meno meistrai. Daug
naudos duoda ir kūrybinių
darbuotojų ekskursijų į di-
džiausius Tarybų Sąjungos
miestus, kurias Draugija
sistemiškai organizuoja.

Per pastaruosius dve-
jus metus buvo suorgani-
zuota daugiau kaip 30 to-
kių ekskursijų.

Esant reikalui, Draugijos
nariai taip pat gauna pi-
niginę pagalbą sveikatai
taisyti ir kitiems tikslams.

Praeitų metų vasario pra-
džioje Vilniuje labai sėk-
mingai vyko antrasis Pa-
baltijos teatrinis pavasaris.
Kartu su kitomis teatrinė-
mis draugijomis, dalyvavu-
sios festivalyje, Lietuvos
teatrinė draugija dalyvavo

organizuojant parodytų
spektaklių aptarimą, žiūro-
vų konferencijas, parodas,
ekskursijas.

Draugija leidžia iliust-
ruotas Lietuvos teatrų pro-
gramas, kurias propaguoja
teatro meną ir atskirų ar-
tistų kūrybą. Draugijos na-
riai turi labai turtingą te-
atrinę biblioteką.

Beveik kas savaitę Drau-
gija rodo filmus, kuriuose
keliami vaidybos meistris-
kumo klausimai.

AMERIKA ATMETĖ TSRS PASIŪLYMĄ

Washingtonas. — Tarybų
Sąjunga siūlė, kad Keturių
didžiųjų ambasadorių susi-
rinktų Maskvoje balandžio
17 d. paruošimui užsienio
ministrų konferencijos. Už-
sienio ministrai turėjo susi-
rinkti ne vėliau gegužės 15
d., o viršūnių vadai vasarą,
kad sušvelnintus tarptauti-
nius santykius ir sumažinus
apsiginklavimą. Washing-
tonas atmetė ir šį pasiūly-
mą.

RAGINA UŽDRAUST ATOMINIUS GINKLUS

Londonas. — 350,000 or-
ganizuotų krautuvų darbi-
ninkų delegacija apsilankė
į Amerikos ambasadą ir itei-
kė reikalavimą sulaukyti
atominių bandymus.
Delegacija nepatenkinta,
kad jos reikalavimą priėmė
tik sekretorius. "Jie atomi-
nės bazės turi mūsų šalyje,
o neturi laiko su mumis
kalbėtis," pareiškė delega-
cijos pirmininkė.

Apie Aido Chora Chicagos "Vilnyje"

Kovo 8 d. dienraštyje
"Vilnyje" drg. J. W. Bendo-
kaitis padarė gražią per-
žvalgą, atiduodamas didelį
kreditą chorams, jų moky-
tojams ir veikėjams. Ten
pat jis palietė ir mūsų
Brooklyno Aido Chora. Jis
rašo:

"Brooklyn, N. Y., Aido
Choras, kaip man rodosi,
tai tik pirmu kartu užsimo-
jo atlikti labai svarbų dar-
bą. Tai bus istorinis įvykis,
kad Aido Choras po vadovy-
be Mildred Stensler rengiasi
vaidinti operetę 'Kornevilio
Varpai.' Valio, aidiečiai,
kad vejatės chiegiečius..."

Matote, kaip trumpai,
stori ir daug pasakyta
apie Brooklyno Aido Chora
ir jo mokytoją.

Geras drauge! Gal tams-
ta neskaitei mūsų brookly-
niškės "Laisvės," kad taip
galvoji apie šauniai vei-
kiantį ir garbingą Aido
Chora, kuriam vadovauja
mūsų mokytoja Mildred
Stensler. Juk "Laisvėje"
tippo kiekvieno parengimo
skelbimas. Po įvykusio pa-
rengimo buvo gražiai para-
šyta su pagyrimais nuveik-
tų darbų.

Kiek didesnių parengimų
buvo suruošta — draugės M.
Stensler vadovybėje!

Nuo 1950 metų, pradėjus
jai vadovauti, Aido Choras
buvo pasimojęs dideliems
veiklams ir visus juos gar-
bingai atliko. Ties veikalai
buvo perstatyti Brooklyne,
New Jersey ir Massachu-
setts valstijose. Pirmas vei-
kalas "Pepita," paskui "Su-
drumsta širdis," "Grigu-
tis," "Nugrimzdęs dvaras,"
Simkiaus balada su baletu,
Scena iš "La Traviata,"
"Bailus daktaras," "Cukri-
nis kareivis," "Teismo ko-
medija." Tai vis dideli, gra-
žūs veikalai. Jie buvo per-
statyti ne tik Brooklyne, bet
ir kitose kolonijose.

Be to, Aido Choras kas-
met surengia po koncertą,
"Surum burum," pikniką.
Tai ar ne veiklumas?
I tolimesnę praeitį nėra
reikalo gilintis. Aido
Choras ir pirmiau buvo
veiklus.

Drauge, šitie faktai kalba
patys už save.

Kaip man atrodo, tai mes,
Brooklyno Aido Choras, ne-
sime pasilikę meno srityje,
ir mes nieko nenorime prae-
lentki ir nieko nesivejame.

Jūs, drauge, padarėte
klaidą, taip manydami apie
mūsų chorą.

Šiomis pastabomis nenoriu
gerą draugą išbarti.
Aš tik noriu apginti mūsų
veiklumą ir mūsų choro mo-
kytojos garbę.

Mes, aidiečiai, tikiu, do-
vanosime jums, jeigu jūs,
žiūrėdami į spūtniką, su-
duosite kumščia į savo krū-
tinę ir pažadėsite daugiau
nebegriešyti! Ir vėl būsime
draugai.

V. Kazlauskas

AMERIKIETIS LAIMĖJO TARYBINĖ DOVANA

Maskva. — Amerikietis
pianistas Van Cliburn, 23
metų amžiaus, laimėjo pir-
mąją Sovietų dovaną už
skambinimą Čaikovskio mu-
zikos. Čia buvo tarptauti-
nis pianistų pasirodymas.
Van Cliburn gaus 25,000
rublių dovaną.

Bob Hope Maskvoje gaminta filma buvo gana gera

Bob Hope, žymus juokda-
rys ir aktorius, Mask-
voje išbuvo penkias dienas.
Ten buvo paruošta labai
graži meninė programa, ku-
rios svarbiausius įvykius
nufilmavo ir dabar jis rodo
Amerikoje.

Šeštadienį, balandžio 5
dieną, nuo 9 iki 10 valandos
vakare, per televizijos Ket-
virtą kanalą, rodė tą filmą.
Tikrai graži ir įdomi pro-
grama.

Pradžioje parodo, kaip
Bob Hope vaikščioja Mask-
voje. Jis važinėja požemi-
niais traukiniais (Metro),
nuvyksta prie Lomonosovo
universiteto, kuris yra
Maskvoje gražiausiame, di-
džiausiame ir aukščiausiam
(34 aukštų) name.

Vaikščioja Raudonojoje
Aikštėje ir visur kitur, kur
tik jis nori. Jis apsilanko į
eilę meniškų perstatymų.

Idomiausia, tai Didžiaja-
me Theatre. Ten nufilmuota-
je programoje matome pa-
garsėjusį Mo'sejevo baletą,
žymiausią baleriną Galiną
Ulanovą šokant, pasauliniai
paskilbusį smuikinininką D.
Oistrachą. Juokus kriačia
žymusis tarybinis juokda-
rys Olegas Popovas, dainuo-
ja Galina Pieničenko, pa-
skilbusi operų dainininkė.

Gražiai pasirodo akrobatų
grupė.
Bet gražiausia išpūdį su-
daro visų penkiolikos tary-
binių respublikų šokikai.
Jie ansirengę tautiniais rū-
bais ir pradžioje paskyrimu
šoka savo tautinius šokius,
o vėliau visi kartu. Ukrai-
niečių šokikų grupė su il-
gais durklais atliko senų
laikų karinius veiksmus.
Bob Hope sakė, kad jis nie-

kur nematė tokio įdomaus
ir sudėtingo šokio.

Paveikslė matome, kai
Bob Hope kalbasi ir geria
"į sveikatą" su tarybiniais
artistais Beje, jis nuo es-
trados krėtė juokus susirin-
kusiai publikai. Mat, dabar
Maskvoje yra daug žmonių,
kurie gerai moka anglų
kalbą.

Prie pabaigos perstatė
savo "bosą" — Jungtinių
Valstijų ambasadorių pa-
kalbėti. Ambasadorius iš-
reiškė viltį, kad tarpe
Amerikos ir Sovietų gerės
santykiai, ypatingai kultū-
ros reikaluose.

Iš Londono į Maskvą ir
atgal B. Hope skrido tary-
biniu "TU-104" jetiniu lėk-
tuvu. Bob sakė, kad tai la-
bai geras lėktuvas, greitas
ir tykus.

Jis gėrėjosi ir Maskvos
požeminiais traukiniais, jų
švara ir stočių gražumu.
"Pirmu kartu požeminiu
traukiniu važiuodamas aš
galėjau matyti ir gražiausius
paveikslus, kaip ju-
džiuose", — sakė jis.

Kada Bob Hope sėdė į
"TU-104" lėktuvą Maskvos
orlaukyje, netolimoje atsto-
je žaidė vaikučių būrys.
Hope pasakė gražią už tai-
ką atsisveikinimo kalbą. Jis
sakė turįs viltį, kad vistiek
kas nors suras kelią linkui
visų tautų taikaus gyve-
nimo — koegzistencijos.

Galimas daiktas, kad ši
programa dar bus pakarto-
ta televizijoje. Verta ją pa-
matyti. Tai pirmieji pa-
veikslai iš Maskvos, kurie
parodo žmonių mases, tur-
binės sostinės grožį, meni-
kų jėgų gabumą.

Gražiai praleistas lietuviškas popietis

Reikia pasakyti, kad Lie-
tuvų Literatūros Draugi-
jos 185 kuopos rengti pietūs
sekmadienį labai gražiai
pavyko. Ir maisto ir šiaip
vairių buvo visiems pakan-
kamai. Tiesa, rengėjai ti-
kėjosi daugiau dalyvių, bet
atsilankiusieji ir pasitenki-
nusieji svečiai nuoširdžiai
už viską pasimokėjo. Taip,
jog, atrodo, iš pobūvio dar
kuopai pasiliks keletas dale-
lių pelno.

Gal nebus pro šalį truputį
pasiskusti ant kai kurių
mūsų draugų. Juk jie ma-
tė, kad Kultūriniame Cen-
tre yra ruošiami visuomeni-
ški geriems tikslams pietūs,
tačiau jie kaip tik tą patį
popietį susirengė parykles
savo namuose ir tuomet, ži-
noma, gerą skaičių mūsų
žmonių sulaukė nuo atsi-
lankymo pas mus ant pietų.
Ateityje tokių dalykų reikė-
tų išvengti. Nebe daug tu
parengimų mes turime, tai
jau nors susipratusiems lie-
tuvams reikėtų juos nuo-
širdžiai paremti.

Šiuos pietus pagamino be-
veik vieni vyrai. Vyriausiu
"kukoriūmi" buvo Vin-
cas Kazlauskas. Jis, pasi-
rodo, daug nusimano apie
valgių paruošimą. Kaip ten
bebūtų, svečiai pietus valgė
ir gėrė maistą. Pasisoti-
nus, buvo iškviesta keletas
dalyvių tarti savo žodį.
Daugumoje kalbų buvo pri-
siminta didieji mūsų di-
džiųjų organizacijų suva-
žiavimai, kurie įvyks Pitts-
burghie liepos mėnesio pra-
džioje. Buvo Didžiojo New
Yorko kuopoms raginimas
jau susirūpinti pasiuntimu
geros delegacijos. Reikia ti-
kėtis, kad jį tai nuo dabar
visos tiek LLD, tiek LDS
kuopos tuo reikalu rimtai
pagalvos. Rep.

Nepamirškite mūsų vakarienės

Jau laikas dar kartą pri-
minti tai, jog gegužės 10 d.
Lietuvių Darbininkų Susi-
venijimo 1 kuopa ruošia di-
delį banketą. Prašome vi-
sus įsitęmyti, kad mūsų va-
tarienės bus pirmosios kla-
sės. Gi įvyks Kultūrinio
Centro salėje. Išanga bus
trys doleriai asmeniui. Ti-
kėtai yra platinami iš
anksto. Pasistengkite juos
įsigyti. Rengėjai

New Yorkas. — Vasario
mėnesį vyriškų drabužių
gaminimas nupuoė 20 pro-
centų.

Boston, Mass. — Mirė
profesorius Clyde Ruggles,
seniau mokinęs Harvardo
universitete.

PRANEŠIMAI

BROOKLYN, N. Y.
Lietuvių Siuvėjų 54-to Skyriaus
(A. C. W. of A. Local 54) mėne-
sinis susirinkimas įvyks balandžio
(April) 23 d. 5.30 v. v., Unijos pa-
talpose, 11-27 Arion Pl. Nariai pra-
šomi skaitlingai dalyvauti. Bus
svarbių pranešimų. (47-49)

WORCESTER, MASS.
Sėkmadienį, balandžio 20 d., Aido
Choras suvaids 3-jų atidėgimų
operetę "Kada Kaimas Nemiega".
Kviečiame meno mylėtojus dalyvau-
ti ir pamatyti šią gražią operetę,
su puikiais dainomis, humoru ir
t. t. Pradžią 2 val. dieną, 29 En-
cott St. Aido Choras. (47-48)

ROCHESTER, N. Y.
LDS 11 kp. rengia šauniai vaka-
rienę, balandžio 19 d. 6.30 v. v.,
Gedimino salėje. Kviečiame visus
dalyvauti. Rengimo Komisija.
(46-48)

PROTESTAS PRIEŠ ATOMŲ BANDYMUS

Los Angeles. — Religinė
organizacija Quakers pa-
siuntė laivelį "Golden Rule"
į Ramųjį vandenyną. Jis
plaukia į tą vietą, kur Ame-
rikos valdžia rengiasi dary-
ti atominių bombų bandy-
mus. "Golden Rule" plu-
kios, reikšdamas protestą
prieš atominius ginklus.

Motery Klubo narėms

Mūsų susirinkimas įvyks
balandžio 17-os vakarą, 8 v.,
Liberty Auditorijos patal-
poje. Prašome visas daly-
vauti. Turime svarbių rei-
kalų ir tikimės kai ką naujo
ir įdomaus išgirsti. Valdyba

Kaip žadėjome, taip ištesėjome

Šį sykį mūsų pasigyrimas
buvo gerai ištesėtas. Aš
kalbu apie tai, kad iš Rich-
mond Hill ir Williamsburgo
gana gerą atstovybę turėjo
mūsų Elizabethe parengime
pagarbimui Aleksandro
Skairaus. Netenka abejoti,
jog mes prisidėjome prie to
pobūvio padarymo tikrai
dideliu ir sėkmingu. Kaip
žinia, LDS Trečiosios Ap-
skrities ruoštas pagerbimas
įvyko praėjusį šeštadienį.
Svečias

Pajieskojimai

Lietuvų gyvenanti Kriūkonių še-
ma paieško į Ameriką išvykusios
Levisos Baranaukaitės, po vyru
Cerniauskiene, kilusios iš Klepočių
kaimo, dabar Alytaus rajone. Ji pa-
ti ir ją žinantieji prašomi jos adre-
są ar ką nors apie ją parašyti S.
Veckui, 91-49—115th St., Richmond
Hill 18, L. I., N. Y.

Aš, Vituskienė Ona, Adomo duk-
tė, gimusi Arlauskaitė, ieskau bro-
lio Prano Arlausko, s. Adomo, ir
je šeimos. Mano adresas: Jezno ra-
jonas, Punių paštas, Vituskienė
Ona, Adomo, Lithuania, USSR.

Aš, Veronika Puišytė-Dirginienė,
d. Jono, gyvenanti Jurbarko rajone,
paieškau savo mielo giminaičio
Titos Mocikos Barėytės-Loaitienės,
d. Juozo, arba jos vaikų. Atvykusios
į Čikagos miestą maždaug 1904-5 m.
Mielai giminaičiai atsiųskite šiuo
antrašu: Jurbarko rajonas, Girdžių
paštas, Butvinių km., Veronika Pui-
šytė-Dirginienė. Lithuania, USSR.
(46-47)

As, Urbutytė Bronė, Antano, gyve-
nanti Jurbarko rajone, Gedelių ka-
ime, paieškau savo pusbrolį (gyve-
nanti Boston, Mass.): Mankaus-
kas Pranas, Antano; Mankauskas
Antanas, Antano; Norkus Pranas,
Prano. Mielai broliai, jei atsišauk-
site, laiška rašykite šiuo adresu:
Jurbarko rajonas, Girdžių paštas,
Gedelių kaimas, Urbutytė Bronė,
Antano, Lithuania, USSR. (46-47)

Prašau atsiliepti, jeigu esate gy-
vi. T. Thomai ir Marijona Thomai
šeimos. Anksčiau gyveno 140—78th
St., Apt. A-6, North Bergen, N. J.
Atsakymą prašau siųsti šiuo adresu:
Jezno rajonas ir miestas, Salomėjos
Nėries g-vė, A-3, Domicelė Kandro-
tienė (d. Andriaus), Lithuania,
USSR. (46-47)

HELP WANTED MALE

Ekminas. Jaunas, pavienis, rei-
kaliningas moderniškame pieno pro-
duktų ūkyje, 75 mialės nuo New
Yorko Miesto. Melžimas mašino-
mis ir rankomis. Gera alga tin-
kamam vyrui. EV. 6-5181. (47-49)

Business Opportunity

TAXI LIMOUSINE SERVICE.
Richmond Hill vicinity. \$200 per
week, price \$4,850, this includes of-
fice furniture. 2 Cadillac limousines.
A fine buy. Convince yourself.
VI. 7-6946. VI. 7-7077.
(42-48)

MATTHEW A.
BUYUS
(BUYAUSKAS)
**LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS**
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172
426 Lafayette St.

Ar Turite Televizijos Bėdų?
Kodėl turėti prastą rodyką?
Mes garantuojame visus pataisy-
mus. Zemos kainos. Tinkamas,
teisingas pataravimas visiems.
County Radio-T-V
Service
716 Richmond Ave.
Port Richmond, S. I.
GIBRATT 8-0850.